

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA FINANCÍ

Analýza vlivu vybraných faktorů na solventnost pojistitele

Selected factors analysis of insurer's solvency

Student: Eva Neuwirthová

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Martina Borovcová, Ph.D.

OSTRAVA 2011

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci vypracovala samostatně. Přílohy č. 1 a 2 mi byly dány k dispozici“.

V Ostravě dne 11. května 2011

Eva Neuwirthová

OBSAH

1	ÚVOD.....	3
2	POJISTNÁ TEORIE A CHARAKTERISTIKA SOLVENTNOSTI POJISTITELE	4
2.1	Solventnost v pojišťovnictví	4
2.1.1	Regulace v pojišťovnictví.....	5
2.2	Pojištění	6
2.3	Členění pojištění	7
2.4	Faktory ovlivňující solventnost pojistitele.....	9
2.4.1	Základní kapitál	9
2.4.2	Technické rezervy.....	11
2.4.3	Pojistné	13
2.4.4	Zajištění	14
2.4.5	Pojistné plnění	15
2.5	Metody oceňování solventnosti pojistitele	15
2.5.1	Analýza základních účetních ukazatelů.....	15
2.5.2	Vykazování solventnosti pomocí RBC přístupu	17
2.5.3	Sledování solventnosti na základě postupů Solvency I.....	18
2.5.4	Sledování solventnosti na základě postupů Solvency II.....	19
2.5.5	Ratingové hodnocení pojistitele	20
3	ANALÝZA VYBRANÝCH FAKTORŮ A JEJICH VLIV NA SOLVENTNOST POJISTITELE	22
3.1	Měření solventnosti založené na míře solventnosti	22
3.2	Disponibilní míra solventnosti.....	23
3.2.1	Disponibilní míra solventnosti neživotních pojištění	24
3.3	Požadovaná míra solventnosti.....	24
3.3.1	Požadovaná míra solventnosti neživotních pojištění.....	25

3.4	Základní informace o vybraném pojistiteli	28
3.5	Analýza vlivu vybraných faktorů na solventnost pojistitele.....	29
3.6	Aplikace metody míry solventnosti	30
3.6.1	Disponibilní míra solventnosti.....	30
3.6.2	Požadovaná míra solventnosti neživotních pojištění.....	30
3.6.3	Test solventnosti.....	33
4	ZHODNOCENÍ VLIVU FAKTORŮ NA SOLVENTNOST VYBRANÉHO POJISTITELE	34
4.1	Vliv změny vybraných faktorů na solventnost vybraného pojistitele.....	34
4.1.1	Vliv splaceného základního kapitálu na solventnost vybraného pojistitele	35
4.1.2	Vliv předepsaného pojistného na solventnost vybraného pojistitele.....	36
4.1.3	Vliv pojistných plnění na solventnost vybraného pojistitele.....	37
4.1.4	Vliv zajištění na solventnost vybraného pojistitele	39
4.2	Souhrnné zhodnocení vlivu vybraných faktorů na solventnost pojistitele	41
5	ZÁVĚR.....	45
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	47
	SEZNAM ZKRATEK	
	PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	
	SEZNAM PŘÍLOH	

1 ÚVOD

Potřeba ochránit finanční situaci, zdraví či majetek využitím pojištění neustále roste, a to jak ze strany občanů, tak i podnikatelských subjektů. Spektrum nejrůznějších rizik se neustále rozšiřuje a občané i podnikatelské subjekty, se snaží eliminovat ekonomický dopad těchto rizik, jejich přenesením na pojišťovny.

Také samotné pojišťovny jsou ohrožovány nejrůznějšími riziky, na která je nezbytné se připravit, aby byly pojišťovny nepřetržitě schopny plnit závazky plynoucí z uzavřených pojistných smluv. Pojišťovnu mohou ohrozit např. rozsáhlé živelní události, legislativní změny, nedostatečná hodnota vlastních zdrojů, nedostatečné využití zajištění či změny v preferencích klientů. K zajištění schopnosti pojišťovny plnit své závazky nyní i v budoucnu je nutným předpokladem solventnost pojišťovny, tedy dostatečné finanční zdroje. K zajištění ochrany klientů pojišťoven před případnou nesolventností je nutná regulace pojišťovnictví. V podmínkách českého pojistného trhu je regulací pověřena Česká národní banka. Mezi její povinnosti patří sledování finančního zdraví pojišťovny, stupně zajištění a hodnoty solventnosti.

Cílem bakalářské práce je analýza vlivu vybraných faktorů na solventnost konkrétního pojistitele.

Bakalářská práce je členěna do pěti kapitol. První kapitolou je úvod a pátou kapitolou je závěr.

Ve druhé kapitole je definována solventnost pojistitele a popsány jsou metody její regulace. Uvedena je základní charakteristika pojištění a jednotlivých pojistných kategorií. Definovány jsou faktory ovlivňující solventnost pojistitele a metody měření solventnosti.

Třetí kapitola obsahuje popis metody měření solventnosti, založené na míře solventnosti. Následuje aplikace metody míry solventnosti na skutečných účetních údajích vybraného pojistitele. V rámci aplikace metody míry solventnosti je proveden výpočet a test solventnosti vybraného pojistitele.

Ve čtvrté kapitole je provedena analýza vlivu změn vybraných faktorů na solventnost vybraného pojistitele. Posouzeno je výsledné ovlivnění solventnosti vybraného pojistitele při změnách jednotlivých faktorů.

2 POJISTNÁ TEORIE A CHARAKTERISTIKA SOLVENTNOSTI POJISTITELE

Obsahem kapitoly je základní charakteristika pojištění a jednotlivé pojistné kategorie. Definována je solventnost, faktory ovlivňující solventnost pojistitele a popsány jsou metody měření solventnosti.

2.1 Solventnost v pojišťovnictví

Solventností hodnotíme schopnost pojišťovny zajistit vlastními zdroji úhradu pojistných nároků z realizovaných pojistných událostí. Schopnost pojišťovny uhradit pojistné plnění v každém okamžiku závisí na:

- uvážlivém odhadu všech závazků plynoucích z uzavřených pojistných smluv;
- způsobu, jímž budou pokryty budoucí závazky, tj. velikost technických rezerv a míra využití zajištění;
- pokrytí závazků z pojistných smluv. Tyto závazky by měly být pokryty investováním do aktiv, které odpovídají požadavkům bezpečnosti;
- velikosti vlastních fondů, kterými pojišťovna disponuje. Výše těchto fondů je v takové výši, aby bylo možné vyrovnat podstatné rozpory v aktivech a pasivech.

Solventností rozumíme také stupeň finančního zabezpečení pojišťovny, určený na základě kapitálové vybavenosti pojišťovny. Pojišťovna musí mít neustále, a to povinně ze zákona, vlastní zdroje ve výši odpovídající nárokům, plynoucích z uzavřených pojistných smluv.

Pojišťovna se stane nesolventní v případě, kdy aktiva nejsou v dostatečné výši nebo nejsou dostatečně likvidní k úhradě vzniklé pojistné události. Nárůst insolvencí je dle statistik asociací pojišťoven či analýz ratingových agentur zapříčiněn zejména nedostatečnou výší rezerv, pojistného, zhoršenými finančními výsledky pojistitele, nesolventností zajistitele a rostoucím počtem katastrofických událostí.

2.1.1 Regulace v pojišťovnictví

Úkolem regulace v pojišťovnictví je zajištění fungujícího bezpečného komerčního pojistného systému s důrazem na ochranu klientů pojišťoven. Orgány regulace, instituce státního dozoru, by měly včas zachytit případnou hrozbu nesolventnosti a zabránit tak zadlužování pojistitele.

Mezi základní nástroje, využívané při regulaci pojišťovací činnosti, patří především materiální dozor, kvótování aktiv, ovlivňování výše technické úrokové míry, udělování licencí pro pojišťovací či zajišťovací činnosti a sledování finančního zdraví pojišťoven. Metoda materiálního dozoru představuje provádění podrobných revizí hospodaření pojišťoven. Kvótování aktiv představuje stanovení minimální kvóty, kterou je pojišťovna povinna z celkového objemu pojistně-technických rezerv uložit do velmi bezpečných aktiv a stanovení maximální kvóty, kterou pojišťovna může uložit do méně bezpečných instrumentů finančního trhu. Ovlivňováním technické úrokové míry dochází k regulaci výpočetních podkladů pro kalkulaci výše pojistného. Udělování licencí pro pojišťovací či zajišťovací činnosti, představuje regulaci počtu pojišťoven, které chtějí vstoupit na pojišťovací trh. Sledování finančního zdraví pojišťovny představuje kontrolu rezerv, tedy zda jsou v dostatečné výši a bezpečně kapitálově umístěny, a také pozorné sledování solventnosti pojišťovny.

V podmínkách českého pojistného trhu je pojišťovna povinna vykazovat státnímu doзору solventnost pomocí metody míry solventnosti. Metoda míry solventnosti dle Solvency I zahrnuje výpočet disponibilní míry solventnosti a požadované míry solventnosti. Jejich vzájemným porovnáním, provedením testu solventnosti, zjišťujeme, zda hodnota vlastního kapitálu postačuje na úhradu závazků vůči pojištěným.

Regulaci a dohled nad pojišťovnictvím v České republice upravuje zákon o pojišťovnictví č. 277/2009 Sb., který nabyl účinnosti dne 1. ledna 2010. Jedná se o zcela nový zákon, který je v souladu s předpisy Evropské unie. Oproti dosavadní právní úpravě zákon požaduje po pojišťovně vytvoření a udržování řídicího a kontrolního systému jako mezistupeň k zavedení nového přístupu ke sledování solventnosti, dle Solvency II (2.5.3). Zákon klade zvýšené požadavky také na orgán státního dohledu. Požaduje rychlost a správnost při správních úkonech.

Regulace v pojišťovnictví představuje mimo jiné usměrňování pojišťovací činnosti. Základní činností v rámci činností provozovaných pojišťovnami je uzavírání pojištění.

2.2 Pojištění

Pojištění využívají jako formu ochrany před negativními důsledky nahodilosti občané i podnikatelské subjekty. Pojištěním se snaží ochránit svoji finanční situaci v případě, že dojde ke škodám na jejich majetku či zdraví. Četnost výskytů nahodilých událostí pojištění neovlivní, ale mohou finančně zmírnit jejich dopad na ekonomické subjekty.

Pojištěním chápeme dvoustranný právní vztah mezi pojistitelem (pojišťovnou), který na sebe přebírá závazek vyplatit pojistné plnění v případě vzniku nahodilé události a pojistníkem, který se zavazuje platit pojistné. Typickým znakem pro pojištění je časový nesoulad mezi placením pojistného a výplatou pojistného plnění.

Pojištění jako finanční kategorie představuje vytváření, rozdělování a užití pojistného fondu na úhradu peněžních potřeb ekonomických subjektů, které jsou v jednotlivých případech výskytu náhodné, avšak odhadnutelné. Pojmem *potřeby v jednotlivých případech výskytu náhodné, avšak odhadnutelné* chápeme potřeby,

- které je možné vyčíslit peněžně, a to jak potřeby konkrétní, které lze vyčíslit peněžně přímo, tak potřeby abstraktní, které není možné vyčíslit peněžně, k ocenění tedy dochází sjednáním velikosti krytí předem,
- u kterých platí, že pro jednotlivý subjekt je obtížné odhadnout, zda k nahodilé události dojde, tedy zda bude vystaven realizaci rizika a jak velké příslušné potřeby vzniknou (jaká škoda bude způsobena nahodilou událostí), ale pro větší počet účastníků lze výskyt a rozsah nahodilých událostí pomocí statistických propočtů odhadnout.

Pojištění chápeme také jako finanční službu. „Předmětem této finanční služby je za úplatu poskytnutá pojistná ochrana. Jako součást infrastruktury ekonomiky působí pojištění na průběh procesu reprodukce tím, že přesouvá část finančních prostředků tam, kde jsou v daném okamžiku třeba z hlediska výskytu nahodilých potřeb“, viz Ducháčková (2009, str. 32).

2.3 Členění pojištění

Klasifikovat pojištění je možné z několika hledisek, např. z hlediska právního členění, z hlediska způsobu financování, podle pojistných odvětví, předmětu pojištění či způsobu tvorby rezerv.

Členěním dle způsobu financování je možné rozdělit pojištění na dvě kategorie, a to pojištění sociální a pojištění komerční.

Sociální pojištění představuje úhradu důsledků sociálních rizik v rozsahu stanoveném státem; je sestaveno jako pojištění povinné. Do kategorie sociálních pojištění řadíme např. pojištění pracovní neschopnosti nebo pojištění nezaměstnanosti.

Komerční (soukromé) pojištění je určeno ke krytí důsledků rizik ekonomických subjektů, nejčastěji v návaznosti na jejich rozhodnutí a potřeby. Významný přínos komerčního pojištění spočívá ve stabilizaci ekonomické situace jednotlivců i podnikatelských subjektů, v uplatňování odpovědnosti ekonomických subjektů za svoji sociální i finanční situaci. Důsledky rizika kryje způsobem, který odpovídá pojistné metodě tvorby a použití pojistného fondu, tzn. hodnota příspěvků získaných od ekonomických subjektů se odvíjí od velikosti rizika (tzv. zásada ekvivalence). Dle způsobu tvorby rezerv členíme komerční pojištění na pojištění riziková a rezervotvorná.

U *rizikových pojištění* není při sjednávání zřejmé, zda k pojistné události v průběhu trvání pojištění dojde. V takovém případě pojišťovna neposkytne pojistné plnění. K pojistným událostem může docházet opakovaně, tzn. pojišťovna poskytne pojistné plnění vícekrát během trvání pojištění. U těchto pojištění se nevytváří rezerva na výplatu pojistných plnění. Pojistné je v průběhu pojistného období v pojišťovně při provozování pojištění spotřebováno na výplatu pojistných plnění.

U *rezervotvorných pojištění* vytváří pojistitel pojistnou rezervu, kterou postupně navyšuje až do dosažení požadované výše, tedy pojistné částky, která je po vzniku pojistné události poskytnuta pojištěnému. K pojistné události dojde vždy, není ovšem znám okamžik vzniku pojistné události.

Komerční pojištění dále členíme dle druhu krytých pojistných nebezpečí na pojištění životní a pojištění neživotní.

Životní pojištění je určeno ke krytí důsledků rizika smrti a rizika dožití nebo kombinaci těchto rizik. Pak hovoříme o tzv. smíšeném pojištění. Pojištěním je možné zmírnit důsledky poklesu příjmů pojistníka ať v období pracovní neschopnosti, nemoci či

invalidity nebo důsledky v případě smrti pojistníka. Velikost pojistného plnění se odvíjí od hodnoty pojistné částky, kterou pojistník s pojišťovnou sjednal, a která podle jeho uvážení pokryje dané riziko. Aby bylo skutečně možné zmírnit důsledky životních rizik jednotlivce pomocí životního pojištění, měla by sjednaná pojistná částka pro případ smrti i pro případ dožití se sjednaného věku činit alespoň čtyřnásobek jeho ročního příjmu.

Neživotní pojištění je určeno ke krytí důsledků velkého množství neživotních rizik. „V rámci neživotních pojištění jsou kryta rizika různého charakteru, a to rizika ohrožující zdraví a životy osob, rizika vyvolávající přímé věcné škody, rizika vyvolávající finanční ztráty atd.“, viz Ducháčková (2009, str. 139). Neživotní pojištění lze členit např. na pojištění osob, odpovědnosti, majetku. Mezi produkty neživotního pojištění řadíme pojištění majetková, odpovědnostní, právní ochrany, cestovní pojištění a neživotní pojištění osob. Jednotlivé produkty pojištění lze vzájemně propojovat s cílem zajistit komplexní pojistnou ochranu.

Z právního hlediska se pojištění člení na dobrovolné a povinné pojištění.

Dobrovolné pojištění vzniká v závislosti na rozhodnutí pojistníka, který rozhodne o sjednání či nesjednání pojistné smlouvy s pojistitelem (např. pojištění odpovědnosti za škody občana v běžném životě).

Povinné pojištění je upraveno zákonem nebo vyhláškou. Pojistník nemá možnost projevu vůle. Rozlišujeme dvě kategorie povinného pojištění, povinné smluvní pojištění a zákonné pojištění. Povinnost sjednat povinné smluvní pojištění ukládá právní předpis daným subjektům jako podmínku pro provozování určité činnosti. Jedná se o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla, za škody vzniklé při výkonu povolání nebo za škody vzniklé při výkonu práv. Vznik zákonného pojištění vyplývá ze zákona. Pojištění nevzniká na základě pojistné smlouvy, ta se u zákonného pojištění nesjednává. Pojištění vzniká splněním zákonem vymezené skutečnosti. V podmínkách českého pojistného trhu existuje v současnosti jediné zákonné pojištění, pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu způsobenou zaměstnanci při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání. U zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu způsobenou zaměstnanci při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání vzniká pojištění dnem vzniku prvního pracovního poměru. Zaměstnavatel musí písemně pojišťovně oznámit, že došlo ke vzniku pracovního poměru a povinně platit pojistné.

2.4 Faktory ovlivňující solventnost pojistitele

Vybranými faktory, které mají podstatný vliv na solventnost pojistitele, jsou základní kapitál, technické rezervy, pojistné, zajištění a pojistné plnění.

2.4.1 Základní kapitál

Základní kapitál tvoří významnou část vlastního kapitálu pojišťovny. Pojišťovna provozovaná ve formě akciové společnosti tvoří základní kapitál úpisem akcií, v případě pojišťovny provozované formou družstva se základní kapitál tvoří vklady jednotlivých členů družstva. Základní kapitál tuzemské pojišťovny (dále jen pojišťovny) musí být tvořen pouze peněžitým vkladem a splacen ve stanovené výši před podáním žádosti o udělení povolení k provozování pojišťovací činnosti. Výši základního kapitálu tuzemské pojišťovny určíme podle provozovaných odvětví pojišťovací činnosti.

Tabulka 2.1 Minimální výše základního kapitálu pojišťovny (v Kč)

Provozovaná pojistná odvětví	Minimální výše ZK
Životní pojištění - jedno nebo více pojistných odvětví	90 000 000
Neživotní pojištění dle jednotlivých odvětví:	
1, 2, 8, 9, 18	65 000 000
3, 4, 13, 16, 17	90 000 000
7, 10, 14, 15	160 000 000
5, 6, 11, 12	200 000 000

Zdroj: Zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví

Číselné hodnoty použité v Tabulce 2.1, označující pojistná odvětví, jsou doplněny konkrétními označeními odvětví v Tabulce 2.2.

Tabulka 2.2 Odvětví neživotních pojištění

1.	Úrazové pojištění
2.	Pojištění nemoci
3.	Pojištění škod na pozemních dopravních prostředcích jiných než drážních vozidlech
4.	Pojištění škod na drážních vozidlech
5.	Pojištění škod na leteckých dopravních prostředcích
6.	Pojištění škod na plavidlech
7.	Pojištění přepravovaných věcí včetně zavazadel a jiného majetku bez ohledu na použitý dopravní prostředek
8.	Pojištění škod na majetku způsobených např. požárem, výbuchem, přírodními živly, sesuvem nebo poklesem půdy

9.	Pojištění jiných škod na majetku vzniklých krupobitím, mrazem, anebo jinými pojistnými nebezpečími
10.	Pojištění odpovědnosti za škodu
11.	Pojištění odpovědnosti za škodu vyplývající z vlastnictví nebo užití leteckého dopravního prostředku, včetně odpovědnosti dopravce
12.	Pojištění odpovědnosti za škodu vyplývající z vlastnictví nebo užití říčního, průplavového, jezerního nebo námořního plavidla, včetně odpovědnosti dopravce
13.	Všeobecné pojištění odpovědnosti za škodu
14.	Pojištění úvěru
15.	Pojištění záruky (kauce)
16.	Pojištění různých finančních ztrát
17.	Pojištění právní ochrany
18.	Pojištění pomoci osobám v nouzi během cestování nebo pobytu mimo místa svého bydliště, včetně pojištění finančních ztrát bezprostředně souvisejících s cestováním

Zdroj: Zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví

V případě, že pojišťovna provozuje více odvětví neživotního pojištění, pro které je stanovena odlišná výše základního kapitálu, činí základní kapitál pojišťovny nejméně částku, stanovenou pro pojistné odvětví, kterému odpovídá nejvyšší částka. Budou-li neživotní pojišťovnou provozovány odvětví 2, 3, 5 a 7 musí být vytvořen základní kapitál ve výši nejméně 200 000 000 Kč.

Provozuje-li pojišťovna souběžně pojišťovací činnost podle pojistných odvětví životního a neživotního pojištění, činí základní kapitál pojišťovny součet částek stanovených pro jednotlivá odvětví, provozuje-li pojistitel životní pojištění a odvětví neživotního pojištění pod čísly 3 a 4 musí být vytvořen základní kapitál ve výši nejméně 180 000 000 Kč.

Provozuje-li pojišťovna pojišťovací činnost a zároveň zajišťovací činnost, činí základní kapitál pojišťovny dle zákona o pojišťovnictví nejméně částku

- a) stanovenou pro rozsah pojišťovací činnosti, v případě že
 1. přijaté zajistné je nižší nebo rovno 10 % přijatého pojistného,
 2. přijaté zajistné je nižší než částka odpovídající 1 350 000 000 Kč a
 3. výše technických rezerv vytvořených k jejím závazkům ze zajišťovací činnosti je nižší nebo rovna 10 % jejich celkových technických rezerv,
- b) 500 000 000 Kč, v případě, že pojišťovna provozuje zajišťovací činnost v životním nebo neživotním zajištění a zároveň došlo-li k překročení minimálně jedné z hodnot podle písmene a),

- c) 1 000 000 000 Kč, v případě, že pojišťovna provozuje zajišťovací činnost v životním zajištění a zároveň v neživotním zajištění a došlo-li k překročení minimálně jedné z hodnot podle písmene a).

2.4.2 Technické rezervy

Technické rezervy tvoří pojistitel povinně ze zákona z přijatého pojistného. Užívá je tehdy, když běžné příjmy nestačí na výplatu pojistných plnění v běžném období. Povinnost vytvářet technické rezervy se vztahuje na veškerou provozovanou pojišťovací nebo zajišťovací činnost. Technické rezervy představují významnou součást pasiv pojišťovny. V případě, že by pojišťovna nevyužívala technické rezervy, nemohla by fungovat efektivně.

Pojišťovny tvoří různé druhy technických rezerv v závislosti na zaměření provozované pojišťovací činnosti. Rozdílný charakter mají technické rezervy u *rizikových* a *rezervotvorných pojištění*. Při *rezervotvorném pojištění* se tvoří technická rezerva z celého přijatého pojistného, která je postupně navyšována až do dosažení sjednané pojistné částky. Technické rezervy u rezervotvorných pojištění se tvoří po delší časové období. U *rizikových pojištění* se přijaté pojistné spotřebovává v průběhu příslušného roku a do technických rezerv se z něj odvádí přiměřená část. Tyto technické rezervy se používají k vyrovnání časového, místního i věcného výkyvu ve výplatách pojistných částek. Použití a tvorbu technických rezerv upravuje zákon o pojišťovnictví.

Tabulka 2.3 Členění technických rezerv

TECHNICKÉ REZERVY	
Technické rezervy neživotních pojištění	Technické rezervy životních pojištění
Rezerva na nezasloužené pojistné	Rezerva na nezasloužené pojistné
Rezerva na pojistná plnění	Rezerva na pojistná plnění
Rezerva na prémie a slevy	Rezerva na prémie a slevy
Rezerva pojistného neživotních pojištění	Rezerva pojistného životních pojištění
Vyrovnávací rezerva	Rezerva na životní pojištění, je-li nositelem investičního rizika pojistník
Rezerva na závazky Kanceláře	Rezerva na splnění závazků z použité technické úrokové míry a ostatních početních parametrů
Jiná technická rezerva	Jiná technická rezerva

Zdroj: Zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví

2.4.2.1 Technické rezervy vytvářené u neživotního pojištění

Mezi technické rezervy neživotního pojištění patří rezerva na nezasloužené pojistné, rezerva na pojistná plnění, rezerva na prémie a slevy, rezerva na závazky České kanceláře pojistitelů, vyrovnávací rezerva a rezerva pojistného neživotních pojištění.

Rezerva na nezasloužené pojistné se tvoří u pojištění životních i neživotních. Rezervu tvoří část předepsaného pojistného, která časově souvisí s budoucím účetním obdobím. Stanovíme ji jako součet částí pojistného vypočítaného podle jednotlivých pojistných smluv. Nelze-li takto rezervu stanovit, použijí se matematicko-statistické metody.

Rezerva na pojistná plnění se tvoří ke krytí závazků z pojistných událostí u životních i neživotních pojištění. Tato rezerva je velmi významná u neživotních pojištění, u kterých dochází k časovému zpoždění mezi pojistnou událostí a dokončeným pojistným plněním. Rezervy na pojistná plnění zahrnují plnění z pojistných událostí:

- *v období před rozvahovým dnem nastalých a ohlášených, ale nezlikvidovaných* – rezerva je tvořena pro výplatu pojistného plnění v případech, ve kterých byla škoda pojistníkem již nahlášena, ale stále nedošlo k ukončení likvidačního řízení. Pojišťovně vzniká závazek, ale z důvodu neukončeného likvidačního řízení nezná jeho přesnou výši,
- *v období před rozvahovým dnem nastalých, ale nenahlášených* – rezerva je tvořena pro situace, kdy došlo ke škodě, ale pojistník ji z různých důvodů nenahlásil. V této situaci dochází k prodlevě mezi vznikem a ohlášením škody pojišťovně.

„Rezerva na pojistná plnění obsahuje rovněž hodnotu odhadnutých nákladů spojených s likvidací pojistných událostí. Snižuje odhad předpokládané výše vymahatelných částek, na něž má pojišťovna nárok v souvislosti s pojistnými plněními.“, viz Ducháčková (2009, str. 70).

Rezervou na prémie a slevy jsou kryty náklady na prémie a slevy poskytnuté v souladu s pojistnými smlouvami. Při vytváření této rezervy se vychází z principu, že prémie a slevy představují určitý druh pojistného plnění. Poskytnutý bonus či sleva slouží jako motivace pojištěného ke snížení škodovosti např. u havarijního nebo povinného ručení.

Rezervu na závazky České kanceláře pojistitelů tvoří pojišťovna provozující pojištění odpovědnosti z provozu vozidla. Tato rezerva se využívá k plnění závazků Kanceláře, ke kterým Kancelář nemá vytvořena dostačující aktiva. Pojišťovna tuto rezervu

tvorí v závislosti na rozsahu, v jakém se podílí na celkových závazcích Kanceláře. Výše rezervy se stanoví pomocí matematicko-statistických metod.

Vyrovňovací rezerva slouží k vyrovnání zvýšených nákladů na pojistná plnění, ke kterým dochází výkyvy ve škodním průběhu v důsledku skutečností nezávislých na pojišťovně. Tyto výkyvy mohou být náhodné a nečekaně způsobené přírodními živly, klimatickými výkyvy, ekonomickými cykly apod. Rezerva se tvoří z přijatého pojistného u některých odvětví neživotního pojištění. Metody výpočtu vyrovňovací rezervy i její potřebnou výši určuje vyhláška¹.

Rezerva pojistného neživotních pojištění je tvořena u pojistných odvětví neživotního pojištění, která pro stanovení výše pojistného vychází ze vstupního věku, kterým je chápán rozdíl mezi kalendářním rokem pojištění a kalendářním rokem narození pojištěného a pohlaví pojištěného nebo pouze ze vstupního věku. Rezerva představuje velikost závazků pojišťovny vypočtenou pojistně matematickými metodami. Součástí rezervy jsou přiznané podíly na zisku, smluvní nároky na vrácení pojistného a rezervy nákladů spojených se správou pojištění, a to po odečtení hodnoty budoucího pojistného. Využívá se u pojištění nemoci, cestovního zdravotního pojištění apod.

2.4.3 Pojistné

Pojistné je cena, kterou pojistník zaplatí pojistiteli za poskytnutou pojistnou ochranu. Výše pojistného by měla odpovídat velikosti rizika a nákladům spojeným s provozováním pojišťovací činnosti. Pojistné musí být v takové výši, aby pokrylo náklady na pojistná plnění, umožnilo vytvoření technické rezervy a zisku. Pojistné členíme na *jednorázové* a *běžné*.

Jednorázové pojistné je uhrazeno jednou platbou a to bezprostředně na začátku pojistné doby.

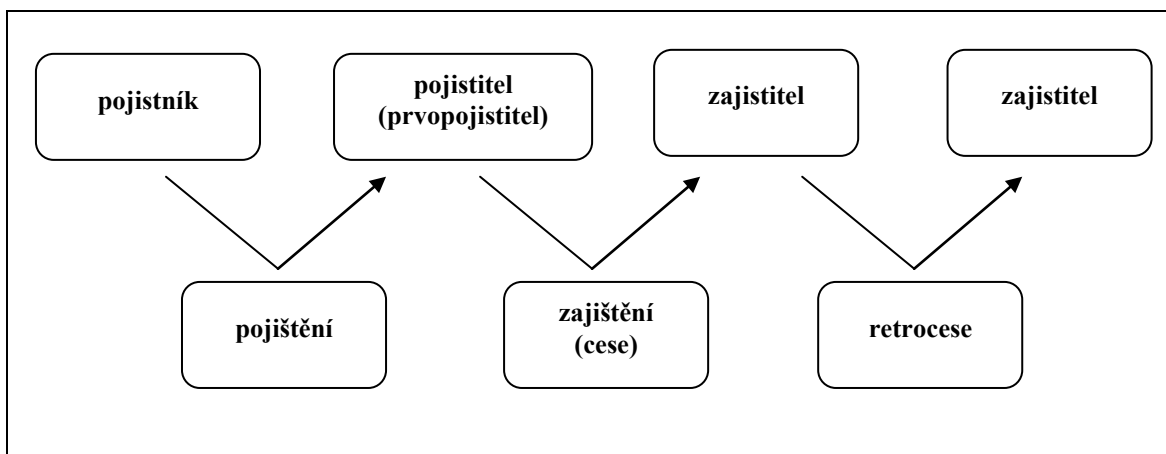
Běžné pojistné je hrazeno v pravidelných intervalech v rámci jednotlivých pojistných období. Pojistné je dále členěno na *zasloužené* a *nezasloužené*. Podle zákona č.277/2009 Sb., o pojišťovnictví je *zaslouženým pojistným* část předepsaného pojistného podle uzavřené pojistné smlouvy, která časově souvisí s probíhajícím účetním obdobím, bez ohledu na to, zda pojistné bylo zapláceno. *Nezaslouženým pojistným* je část předepsaného pojistného, která časově souvisí s následujícím účetním obdobím.

¹ Vyhláška č. 434, kterou se provádějí některá ustanovení zákona o pojišťovnictví.

2.4.4 Zajištění

Zajištěním zjednodušeně chápeme pojištění pojistitele. Zajištěním dochází k přesunu části rizika převzatého pojistitelem na zajistitele. Zajištění nezmírní rozsah škod, ale zmírní finanční důsledky, které pro pojistitele ze škody vyplývají. Na pojistném plnění se pak podílí jak pojistitel, tak i zajistitel, který na sebe zajistnou smlouvou část rizika převzal. Zajistitel za převzetí části rizika požaduje po pojistiteli úplatu, zajistné. Význam zajištění vyplývá ze skutečnosti, že škoda spojená s realizací některých rizik (např. ekologická katastrofa, teroristický útok) může převýšit finanční možnosti pojistitele. Proto se pojistitel snaží část rizika přenést na zajistitele. Běžně dochází k tomu, že zajistitel část přeneseného rizika znovu přenesse dalším zajistitelům.

Obrázek 2.1 Zajištění

Zdroj: Ducháčková (2006)

Zajištění výrazně napomáhá pojistiteli snížit možnost úpadku, nicméně nejedná se o absolutní zabezpečení proti bankrotu pojistitele. Zajištění je také využíváno jako nástroj pro vyrovnaní nesouladu mezi předpokládanými a skutečnými výdaji při výplatě pojistných plnění. Mezi další úkoly zajištění patří např. zmírnění dopadů chybné kalkulace pojistného, navýšení solventnosti pojistitele či poskytování odborné pomoci pojistiteli ze strany zajistitele.

Zajištění provozují profesionální zajišťovny, které mohou stejně jako pojišťovny být univerzální nebo specializované, tj. zaměřené jen na jedno pojišťovací odvětví. Mezi světově největší zajišťovací společnosti patří např. Munich Re, Swiss Re, Lloyd's. Zajištění poskytují i klasické pojišťovny, které provozují mimo pojišťovací zároveň i zajišťovací činnosti.

2.4.5 Pojistné plnění

Pod pojmem pojistné plnění se rozumí pojišťovnou poskytnuté finanční náhrady škod na pojištěném majetku a výplata z životního, důchodového a úrazového pojištění. Výplata pojistného plnění je podmíněna realizací rizika. V případě využití asistence poskytuje pojišťovna plnění naturální, např. asistence v případě dopravní nehody, lékařské ošetření, poradenská služba právníka. Hodnota poskytnutého pojistného plnění se odvíjí od pojistných podmínek, právních a cenových podmínek a od zásad pro likvidaci konkrétních druhů pojistných událostí.

Při sjednání pojištění na *novou hodnotu* se výše pojistného plnění odvíjí od pořizovací ceny zničeného pojištěného majetku odpovídající nákladům, které je nutné vynaložit na znovupořízení nového majetku. Pojištění sjednané na *časovou hodnotu* zahrnuje do výpočtu pojistného plnění amortizaci zničeného majetku. Pojistník obdrží pojistné plnění ve výši zůstatkové ceny majetku, tzn. plnění je nižší než hodnota nově pořízeného majetku.

2.5 Metody oceňování solventnosti pojistitele

Oceňování solventnosti se provádí na základě přiměřené kapitálové vybavenosti hodnoceného pojistitele. Mezi metody používané k oceňování solventnosti pojistitele patří analýza základních účetních ukazatelů, metoda míry solventnosti, rizikově vážený kapitál a ratingové hodnocení. Pojišťovny v členských státech EU musí vykazovat solventnost pomocí metody míry solventnosti, mohou využívat i zbylé metody výpočtu, ale tyto se již nepředkládají orgánu státního dozoru.

2.5.1 Analýza základních účetních ukazatelů

Základní účetní ukazatele jsou běžně používány při oceňování solventnosti. Mezi základní účetní ukazatele patří ukazatel solventnosti, ukazatel technických rezerv a ukazatel čistého pojistného. Údaje potřebné k výpočtu jsou dostupné ve zveřejněných účetních výkazech pojišťovny.

2.5.1.1 Ukazatel solventnosti

Ukazatel solventnosti poměřuje volný kapitál pojistitele a čisté pojistné. Použití pojistného ke zjištění výše rizika pojistitele může být zavádějící. Vysoká hodnota ukazatele může být způsobena chybným stanovením pojistné sazby, např. stanovení sazby na neoprávněně nízké hodnotě. Ukazatel solventnosti má malou vypovídací schopnost, pokud do hodnocení nezahrnujeme výši a kvalitu technických rezerv. Solventnost pojistitele může být ohrožena, i když ukazatel solventnosti dosahuje vysoké hodnoty. Příčinou jsou nedostatečné technické rezervy pojistitele. Řešením je zohlednit také výši ukazatele technických rezerv. Konečně riziko pojistitele se zvyšuje, čím vyšší část si z něho pojistitel ponechává na vlastní vrub. Pro lepší vypovídací schopnost se doporučuje využít také ukazatel čistého pojistného.

$$\text{Ukazatel solventnosti} = \frac{\text{volný kapitál pojistitele}}{\text{čisté pojistné}}, \quad (2.1)$$

kde *volný kapitál pojistitele* představuje kapitálové fondy pojistitele, které obsahují základní kapitál, nerozdělený zisk, zákonné rezervní fondy. *Čisté pojistné* představuje hrubé pojistné snížené o zajistné.

2.5.1.2 Ukazatel technických rezerv

Ukazatel technických rezerv poměřuje výši technických rezerv a čisté pojistné. Výpočet ukazatele se provádí zvlášť za životní a neživotní pojištění.

$$\text{Ukazatel technických rezerv} = \frac{\text{technické rezervy}}{\text{čisté pojistné}}, \quad (2.2)$$

kde *technické rezervy* představují soubor technických rezerv tvořených pojišťovnou.

2.5.1.3 Ukazatel čistého pojistného

Ukazatel čistého pojistného poměřuje čisté pojistné a hrubé pojistné. Ukazatel vyjadřuje hodnotu pojistného, kterou si pojišťovna ponechává na vlastní vrub. Pojistné, které si pojišťovna neponechává, získá zajišťovna. Pokud je ukazatel nižší než 100 %,

znamená to, že pojistitel přenechal část rizika zajišťovně. Čím větší část rizika pojišťovna přenechá zajišťovně, tím menšímu riziku je vystavena.

$$Ukazatel\ čistého\ pojistného = \frac{\text{čisté pojistné}}{\text{hrubé pojistné}} \cdot 100, \quad (2.3)$$

kde *hrubé pojistné* představuje pojistné před snížením o zajistné.

2.5.2 Vykazování solventnosti pomocí RBC přístupu

RBC přístup je založen na rizikově váženém kapitálu (risk-based capital). Tento přístup k vykazování solventnosti funguje na obdobném principu jako přístup ke kapitálové přiměřenosti ve financích. Metodika je založena na porovnávání volného a rizikově váženého kapitálu pojišťovny, přičemž jisté hodnoty tohoto poměru se neobejdou bez zásahu orgánu dozoru.

Volný kapitál v souvislosti s touto metodikou označujeme jako celkový upravený kapitál TAC (total adjusted capital). TAC vyjadřuje účetně vykázaný vlastní kapitál pojišťovny, získaný jako aktiva snižená o všechny závazky.

Rizikově vážený kapitál (RBC) získáme vynásobením předepsaných položek předepsanými faktory a jejich následnou kumulací. Předepsané položky jsou rozčleněny do skupin v závislosti na typu rizika, např. riziko aktiv nebo riziko technických rezerv. Dílčí výsledky vzniklé při součtu v rámci jednotlivých skupin a kvantifikující jednotlivá rizika jsou následně kumulovány do celkového RBC. Postup výpočtu RBC předepisují tzv. RBC vzorce (RBC formulas), prostřednictvím kterých je zohledněna korelační struktura mezi jednotlivými riziky. Zohledněno je také např. riziko koncentrace aktiv do malého počtu velkých investic, riziko související s rychlým růstem předepsaného pojistného a technických rezerv.

Důležitou součástí RBC přístupu je zhodnocení RBC poměru (RBC ratio), který je vyjádřen následujícím vztahem.

$$rbc = \frac{TAC}{ACL} = \frac{TAC}{0,5 \cdot RBC}, \quad (2.4)$$

kde *TAC* představuje celkový upravený kapitál a *ACL* (authorized control level) představuje 50 % celkového rizikově váženého kapitálu RBC. Rozlišujeme několik významných úrovní rbc, zachyceny jsou v následující tabulce.

Tabulka 2.4 Významné úrovně rbc

Úrovně hodnot rbc	Opatření přijatá orgánem dohledu
$rbc \geq 200 \%$	Kapitálové požadavky jsou splněny. Úroveň rbc nevyžaduje opatření orgánu dohledu.
$200 \% > rbc \geq 150 \%$	Pojišťovna musí předložit plán s návrhem řešení svých finančních problémů.
$150 \% > rbc \geq 100 \%$	Regulátor provede analýzu situace pojišťovny a nařídí korekce, které považuje za adekvátní.
$100 \% > rbc \geq 70 \%$	Od úrovně RBC poměru ve výši 100 % je regulátor oprávněn dle svého rozhodnutí převzít řízení pojišťovny, ať už se jedná o její následnou likvidaci nebo revitalizaci.
$70 \% > rbc$	Regulátor je povinen převzít řízení pojišťovny a většinou ji v tomto případě směřuje k likvidaci.

Zdroj: Cipra (2002)

Přístup RBC je využíván v USA, kde byl také v 90. letech 20. stolní vytvořen americkou asociací pojistitelů (National Association of Insurance Commissioners NAIC). Dále je využíván také v Japonsku, Kanadě či Austrálii.

2.5.3 Sledování solventnosti na základě postupů Solvency I

Vykazování solventnosti v rámci systému Solvency I je přístup založený na míře solventnosti. Sledován je vztah základního kapitálu a vlastních rezerv nepodléhajících závazkům k ročnímu objemu obchodu pojišťovny. Výpočet solventnosti je proveden zvlášť pro životní a neživotní pojištění. Jedná se o legislativně potvrzenou metodiku, která umožňuje orgánu státního dozoru zhodnotit, bude-li pojišťovna schopna dostát svým závazkům i v budoucnosti.

Při vykazování solventnosti hodnotíme disponibilní míru solventnosti, která zahrnuje základní kapitál a rezervy nepodléhající závazkům, požadovanou míru solventnosti, kterou určujeme podle objemu předepsaného pojistného a pojistných plnění a stanovíme absolutní minimum garančního fondu.

Vykazování solventnosti na základě míry solventnosti je snadné. Údaje potřebné k výpočtu jsou běžně dostupné v účetních výkazech pojišťoven. Nevýhodou Solvency I je

skutečnost, že pojišťovna při růstu pojistného dosahuje vyšší požadované míry solventnosti. Solventnost je hodnocena na základě pasivní strany rozvahy pojišťovny a aktivní strana již zohledněna není.

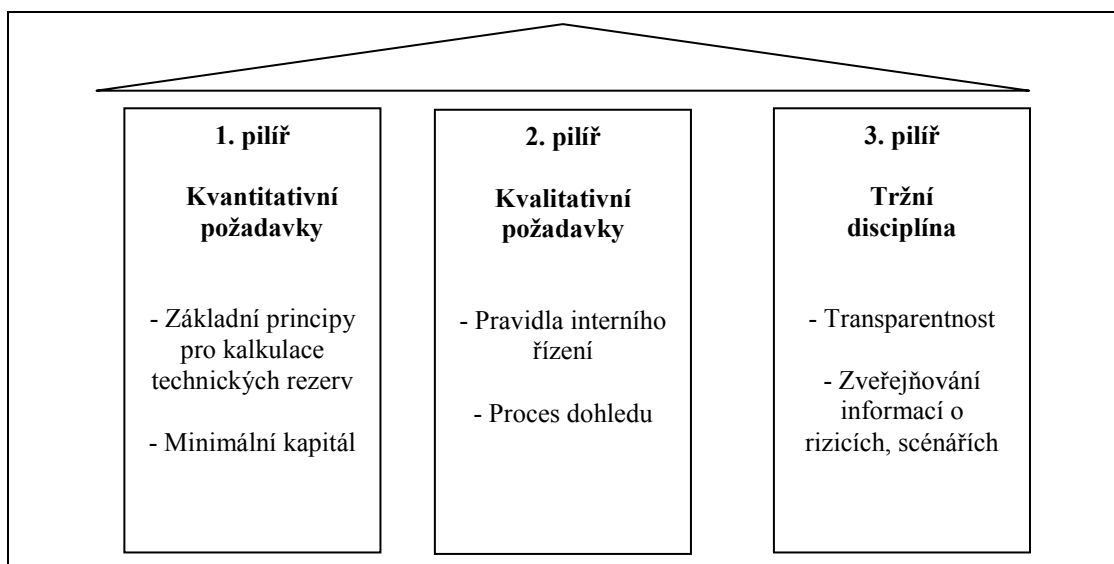
2.5.4 Sledování solventnosti na základě postupů Solvency II

Solvency II představuje připravovaný regulační režim, jehož cílem je efektivnější vnímání rizik a jejich řízení. Vykazování solventnosti v rámci systému Solvency II navazuje na přístup založený na míře solventnosti. Stávající metodika Solvency I nezohledňuje při výpočtu požadovaného kapitálu rizikový profil pojišťoven. Kapitálové požadavky na pojišťovnu v rámci Solvency II vychází z rizikové situace pojišťovny.

Projekt v roce 2000 iniciovala Evropská komise a návrh směrnice byl schválen v roce 2009. Struktura směrnice usiluje o změnu přístupu ke kapitálovým požadavkům pojišťoven a má mezi pojistiteli a členskými státy EU vytvořit jednotný přístup ke kapitálové přiměřenosti a regulaci. Implementace Solvency II je plánována na rok 2013.

Režim Solvency II je založen na třech pilířích, čerpajících ze struktury metodiky.

Obrázek 2.1 Třípilířová struktura Solvency II

Zdroj: Ducháčková, Daňhel (2010)

V prvním pilíři je obsažena regulace technických rezerv a určení pravidel pro investování pojišťoven. Dále obsahuje určení minimální výše kapitálu, pro zajištění určité garanční pojistky jednoduchým způsobem, s možností zásahu státního dozoru v případě, že dojde k nedodržení minimální výše kapitálového požadavku.

Druhý pilíř se zaměřuje na řízení rizik, která odpovídají obchodní struktuře a rizikovému portfoliu pojišťovny. Dále na posuzování a řízení kvalitativní stránky rizik. Státní dohled je v rámci druhého pilíře zaměřen na funkčnost systémů řízení pojišťovny.

Třetí pilíř představuje zavedení povinného uveřejňování informací, vyšší úroveň transparentnosti a posílení srovnatelnosti produktů a činnosti pojistitele.

2.5.5 Ratingové hodnocení pojistitele

Ratingové hodnocení se stává v souvislosti se solventností pojistitele stále důležitějším. Základní filozofií ratingového hodnocení je umístění posuzované pojišťovny v příslušných ratingových stupních. Čím vyšší stupeň hodnocení pojišťovna získá, tím menší je pravděpodobnost selhání takto označené pojišťovny. Ratingové hodnocení se v oblasti pojišťovnictví vztahuje na celou oblast životního nebo neživotního pojištění u dané pojišťovny a neposkytuje informace o přiměřenosti nějaké konkrétní pojistné smlouvy.

Při hodnocení pojišťovny je velmi důležité, je-li rating prováděn na žádost pojišťovny, v takovém případě pojišťovna poskytne i některé interní informace, nebo bez souhlasu pojišťovny, tehdy se vychází jen z veřejně dostupných informací. „Statistiky ukazují, že výskyt budoucích nesolventností je skutečně s kvalifikovaným ratingovým hodnocením významně korelovan“, viz Cipra (2002, str. 191)

Ratingové hodnocení provádí ratingové agentury. Ratingové agentury hodnotí nejen pojišťovny, ale také banky, podniky, investiční fondy, státy, obligace, směnky apod. Výsadní postavení mezi ratingovými agenturami, provádějícími rating v pojišťovnictví zauímají agentury Standard & Poor's, Moody's a A. M. Best. Jelikož tyto agentury používají různé ratingové stupnice, srovnání jejich hodnocení je složité.

Tabulka 2.5 Ratingové hodnocení v pojišťovnictví podle Standard & Poor's, Moody's a A. M. Best

	Standard & Poor's		Moody's		A. M. Best	
Secure	AAA	superior	Aaa	exceptional	A++, A+	superior
	AA+, AA, AA-	excellent	Aa1, Aa2, Aa3	excellent	A, A-	excellent
	A+, A, A-	good	A1, A2, A3	good	B++, B+	very good
	BBB+, BBB, BBB-	adequate	Baa1, Baa2, Baa3	adequate		

	Standard & Poor's		Moody's		A. M. Best	
Vulnerable	BB+, BB, BB-	may be adequate	Ba1, Ba2, Ba3	questionable	B, B-	adequate
	B+, B, B-	vulnerable	B1, B2, B3	poor	C++, C+	fair
	CCC	extremely marginal	Caa	very poor	C, C-	vulnerable
	R (U, S)	regulatory action	Ca	extremely poor	D	very vulnerable
			C	lowest	E, F	under state supervision/in liquidation
					NA 1-10	not assigned

Zdroj: Cipra (2002)

Hodnocené pojišťovny mohou získat buď standardní rating CRA (Credit Rating) nebo speciální rating CPA (Claims Paying Ability). Rating CRA používá ratingová agentura Standard & Poor's. Shodný typ ratingu používá i Moody's pod názvem FSR (Financial Strength Rating).

3 ANALÝZA VYBRANÝCH FAKTORŮ A JEJICH VLIV NA SOLVENTNOST POJISTITELE

K provedení analýzy vybraných faktorů a posouzení jejich vlivu na solventnost pojistitele je nutné provést výpočet solventnosti. Výpočet bude založen na míře solventnosti. Solventnost je pak dána rozdílem mezi disponibilní mírou solventnosti a požadovanou mírou solventnosti. Na základě vzorců, použitých při výpočtu solventnosti pojistitele, lze zvolit faktory a určit jejich vliv na solventnost pojistitele. V kapitole je proveden výpočet a test solventnosti SLAVIA pojišťovny.

3.1 Měření solventnosti založené na míře solventnosti

Metoda měření solventnosti spočívá jednak ve výpočtu a korekci vlastního kapitálu, který nazýváme disponibilní míra solventnosti (DMS) a dále ve stanovení minimálního množství kapitálu nutného pro splnění závazků pojišťovny, který označujeme jako požadovaná míra solventnosti (PMS). Hodnoty získané výpočtem disponibilní míry solventnosti a požadované míry solventnosti jsou vyhodnoceny v rámci testu solventnosti.

V případě, že disponibilní míra solventnosti dosahuje vyšší hodnoty než požadovaná míra solventnosti, jak uvádí vztah (3.1), jedná se o příznivou situaci v hospodaření pojišťovny, tzn. hodnota vlastního kapitálu dosahuje dostatečné výše (odpovídá rozsahu pojišťovací činnosti).

$$DMS > PMS \quad (3.1)$$

V případě, že disponibilní míra solventnosti dosahuje nižší hodnoty než požadovaná míra solventnosti, jak uvádí vztah (3.2), upozorňuje tento stav na možné ekonomické problémy v hospodaření pojišťovny. Hodnota vlastních zdrojů není v dostatečné výši a je důležité provést nápravná opatření.

$$DMS < PMS \quad (3.2)$$

Pokud bude hodnota disponibilní míry solventnosti nižší než hodnota garančního fondu, který tvoří jednu třetinu požadované míry solventnosti, orgán státního dozoru

(ČNB) nařídí přijetí mimořádných opatření k nápravě. ČNB může např. po pojišťovně požadovat předložení ozdravného plánu, může nařídít převod pojistného kmene na jinou pojišťovnu nebo zavést nucenou správu.

Garanční fond představuje minimální hodnotu kapitálu, který je pojišťovna povinna mít neustále k dispozici na případnou úhradu pojistných plnění. Jak je uvedeno v zákoně o pojišťovnictví, nesmí být garanční fond nižší než:

- a) 120 000 000 Kč, jestliže je provozována pojišťovací činnost podle jednoho nebo více pojistných odvětví životních pojištění,
- b) 120 000 000 Kč, jestliže je provozována pojišťovací činnost podle jednoho nebo více pojistných odvětví č. 10 až 15 neživotních pojištění,
- c) 90 000 000 Kč, jestliže je provozována pojišťovací činnost podle jednoho nebo více pojistných odvětví neživotních pojištění mimo odvětví č. 10 až 15.

3.2 Disponibilní míra solventnosti

Disponibilní míra solventnosti vyjadřuje skutečnou výši základního kapitálu a rezervy nepodléhající závazkům. Disponibilní míru solventnosti můžeme také vyjádřit jako kapitálovou vybavenost pojistitele. Informace pro výpočet disponibilní míry solventnosti získáme z bilance pojistitele.

Při výpočtu disponibilní míry solventnosti vycházíme z následujících údajů

- a) splacený základní kapitál a emisní ážio - emisní ážio se nezahrnuje, má-li pojišťovna právní formu družstva,
- b) ostatní kapitálové fondy, rezervní fond a ostatní fondy ze zisku,
- c) nerozdělený zisk minulých účetních období a běžného období po odečtení části zisku určeného k vyplacení akcionářům nebo družstevníkům,
- d) jiné položky - kumulativní prioritní akciový kapitál, závazky z podřízených dluhů, cenné papíry bez stanovené doby splatnosti,
- e) hodnota nehmotného majetku – nehmotný majetek vložený do základního kapitálu,
- f) podíly v přidružených nebo ovládaných osobách,
- g) vlastní akcie.

Z výše uvedených položek je stanoven základ pro zjištění disponibilní míry solventnosti. Základ je možné doplnit o položky specifické pro životní nebo neživotní pojištění. Zahnutí specifických položek do výpočtu je podmíněno povolením ČNB.

3.2.1 Disponibilní míra solventnosti neživotních pojištění

Výpočet disponibilní míry solventnosti neživotních pojištění (DMS_{NP}) vyjadřuje vzorec (3.3).

$$DMS_{NP} = ZK_{NPS} + OKF_{NP} + RF_{NP} + OF_{NP} + NZ_{NP} + JP_{NP} - NM_{NP} - VA - PPO, \quad (3.3)$$

kde ZK_{NPS} je splacený základní kapitál a také emisní ážio, OKF_{NP} jsou ostatní kapitálové fondy pro neživotní pojištění, RF_{NP} je zákonný rezervní fond pro neživotní pojištění, OF_{NP} jsou ostatní fondy ze zisku pro neživotní pojištění, NZ_{NP} je nerozdělený zisk minulých účetních období a běžného období po odečtení části zisku pro neživotní pojištění, který je určen k vyplacení akcionářům nebo družstevníkům, JP_{NP} jsou jiné položky vyhrazené pro neživotní pojištění, NM_{NP} je hodnota nehmotného majetku vloženého do základního kapitálu vyhrazená pro neživotní pojištění, VA je hodnota vlastních akcií, má-li pojišťovna právní formu akciové společnosti a PPO jsou podíly v přidružených nebo ovládaných osobách.

3.3 Požadovaná míra solventnosti

Požadovaná míra solventnosti vyjadřuje minimální výši kapitálu, kterou musí mít pojišťovna k dispozici po celou dobu své činnosti. Požadovaná míra solventnosti je tedy minimální hodnota disponibilní míry solventnosti. Výpočet se provádí na základě charakteristik pojistného obchodu, který pojišťovna provozuje, např. předepsané pojistné, pojistná plnění, podíl zajištění.

Postup výpočtu požadované míry solventnosti stanoví ČNB prováděcí vyhláškou. Při výpočtu jsou zjištěny dílčí požadované míry solventnosti, požadovaná míra solventnosti z objemu pojistného (PMS_{NPA}) a požadovaná míra solventnosti z objemu pojistných plnění (PMS_{NPB}). Výpočet požadované míry solventnosti se provádí zvlášť pro životní pojištění a pro neživotní pojištění.

3.3.1 Požadovaná míra solventnosti neživotních pojištění

Požadovaná míra solventnosti neživotních pojištění se vypočte odděleně z výše předepsaného pojistného (PMS_{NPA}) a z výše objemu nákladů na pojistná plnění za provozovanou pojišťovací činnost (PMS_{NPB}). Požadovaná míra solventnosti je poté stanovena jako maximum hodnot PMS_{NPA} a PMS_{NPB} .

3.3.1.1 Požadovaná míra solventnosti neživotních pojištění dle předepsaného pojistného

Požadovaná míra solventnosti (PMS_{NPA}) je vypočtena na základě objemu redukovaného přijatého pojistného, který se upravuje tzv. korekčním koeficientem. Výpočet vyjadřuje vzorec (3.4).

$$PMS_{NPA} = [0,18 \cdot \min(50\,000\,000 \cdot K; S) + 0,16 \cdot \max(0; S - 50\,000\,000 \cdot K)] \cdot (0,5; K_I), \quad (3.4)$$

kde K představuje převodní kurz mezi korunou a eurem, S představuje vyšší hodnotu z předepsaného hrubého pojistného a ze zaslouženého hrubého pojistného, sníženou o část pojistného, odpovídající daním a poplatkům (pojistné příslušející odvětvím č. 11, 12 a 13 je navýšeno o 50 %), K_I je tzv. korekční koeficient, který vyjadřuje poměr mezi náklady na pojistná plnění, včetně změny stavu rezervy na pojistná plnění na vlastní vrub a celkovými náklady na pojistná plnění, včetně změny stavu rezervy na pojistná plnění. Pokud je hodnota korekčního koeficientu nižší než 0,5, ve výpočtu PMS_{NPA} se použije hodnota 0,5. V případě, kdy je hodnota korekčního koeficientu větší nebo rovna 0,5, použije se ve výpočtu PMS_{NPA} aktuální zjištěná hodnota korekčního koeficientu.

Získaná hodnota S je dále rozdělena na dvě části. Do první části zahrneme hodnotu do 50 mil. EUR včetně, druhá část představuje hodnotu nad 50 mil. EUR. Z první části započteme 18 %, z druhé části 16 %. Požadovaná míra solventnosti je získána součtem procentních částí a jejich následnou úpravou korekčním koeficientem.

Výpočet PMS_{NPA} výrazně ovlivňuje pojistné a korekční koeficient. Ke snížení PMS_{NPA} dochází růstem předepsaného hrubého pojistného. Naopak poklesem předepsaného hrubého pojistného dochází ke zvýšení PMS_{NPA} . Nižší hodnoty korekčního koeficientu vypovídají o větší části rizika, kterou pojišťovna postupuje zajišťovně, v takovém případě se zajištění zvyšuje. Pokud se hodnota korekčního koeficientu blíží 1,

ponechala si pojišťovna téměř veškeré riziko na vlastní vrub. Při nepříznivém vývoji škodního průběhu u pojišťovny nevyužívající zajištění je pravděpodobný vznik insolvence.

3.3.1.2 Požadovaná míra solventnosti neživotních pojištění dle nákladů na pojistná plnění

Požadovaná míra solventnosti (PMS_{NPB}) je vypočtena na základě redukce objemu nákladů na pojistná plnění, která se upravuje korekčním koeficientem. Pro výpočet je nutné nejprve stanovit referenční období a průměrné roční náklady na pojistná plnění.

Referenčním obdobím (RO) rozumíme počet let, jejichž údaje o pojistných plněních budou použity při výpočtu PMS_{NPB} . Základním referenčním obdobím jsou 3 roky. V případě pojišťovny, která v podstatné míře provozuje pojištění úvěru, proti vichřici, krupobití či mrazu, je referenčním obdobím 7 let. Pokud pojišťovna provozuje pojišťovací činnost kratší dobu, než je předepsaná délka referenčního období, použije se k výpočtu PMS_{NPB} počet celých účetních období, za která jsou údaje o pojistných plněních k dispozici.

Podstatná míra znamená, že objem předepsaného pojistného za dané pojistné odvětví dosáhl 4 % výše z celkového předepsaného pojistného za všechna provozovaná odvětví neživotních pojištění alespoň v jednom roce referenčního období a zároveň objem předepsaného pojistného z tohoto pojistného odvětví překročil částku 1 000 000 Kč za jeden rok v průběhu referenčního období.

Dále je proveden součet hrubých nákladů na pojistná plnění včetně zajištění a změny stavu rezervy na pojistná plnění za dané referenční období. Součtem jsou vyčísleny hrubé náklady na pojistná plnění v referenčním období.

Z celkových hrubých nákladů na pojistná plnění je na základě délky referenčního období získána průměrná roční hodnota hrubých nákladů na pojistná plnění (PP). Vztah pro výpočet je následující

$$PP = \frac{N - V + RK - RZ}{T}, \quad (3.5)$$

kde N jsou hrubé náklady na pojistná plnění z neživotních pojištění v daném referenčním období (náklady na pojistná plnění, včetně stavů rezerv na pojistná plnění, příslušející odvětvím 11, 12 a 13 jsou navýšeny o 50 %), V jsou výnosy dosažené z regresů za příslušné referenční období, nejsou-li již započteny v hrubých nákladech na pojistná

plnění), RK je hrubá výše rezervy na pojistná plnění z neživotních pojištění na konci referenčního období, RZ je hrubá výše na pojistná plnění z neživotních pojištění na začátku referenčního období a T je délka referenčního období.

Hodnota průměrných ročních hrubých nákladů na pojistná plnění je dále rozdělena na dvě části. Do první části zahrneme hodnotu do 35 mil EUR včetně, druhá část představuje hodnotu nad 35 mil. EUR. Z první části započteme 26 %, z druhé 23 %. Požadovaná míra solventnosti je získána součtem procentních částí a jejich následnou úpravou korekčním koeficientem. Vztah pro výpočet je následující

$$PMS_{NPB} = [0,26 \cdot \min(35\,000\,000 \cdot K; PP) + 0,23 \cdot \max(0; PP - 35\,000\,000 \cdot K)] \cdot \max(0,5; K_2), \quad (3.6)$$

kde K představuje převodní kurz mezi korunou a eurem, K_2 je korekční koeficient, který vyjadřuje poměr mezi náklady na pojistná plnění, včetně změny stavu rezervy na pojistná plnění na vlastní vrub v referenčním období a celkovými náklady na pojistná plnění, včetně změny stavu rezervy na pojistná plnění v referenčním období.

Požadovaná míra solventnosti neživotních pojištění je určena dle vztahu (3.7) jako vyšší z obou vypočítaných hodnot požadované míry solventnosti.

$$PMS_{NP} = \max(PMS_{NPA}, PMS_{NPB}). \quad (3.7)$$

Výše uvedený vztah pro výpočet požadované míry solventnosti platí pouze v případě, kdy je absolutní minimum garančního fondu (GF_{\min}) menší než výpočtem stanovené požadované míry solventnosti. V opačném případě je nutné použití obou hodnot požadovaných měr solventnosti PMS_{NPA} a PMS_{NPB} a také absolutního minima garančního fondu. Požadovaná míra solventnosti neživotních pojištění je tedy určena dle vztahu (3.8) jako nejvyšší hodnota z porovnávaných.

$$PMS_{NP} = \max\{(PMS_{NPA}); (PMS_{NPB}); (GF_{\min})\}. \quad (3.8)$$

Pojistná plnění vynaložená při úhradě pojistných událostí představují pro pojišťovnu náklad. Čím vyšší jsou tyto náklady, tím méně peněžních prostředků má pojišťovna k dispozici na úhradu závazků ostatním subjektům. Růst pojistných událostí a následný růst vyplacených pojistných plnění nepříznivě působí na celkovou solventnost

pojistitele. Při nárůstu pojistných událostí pojistitel vynaloží větší množství peněžních prostředků, dojde ke zvýšení nároků na kapitál a v případě nezměněné výše disponibilní míry solventnosti, celková solventnost pojistitele klesá. Dojde-li ke snížení průměrných hrubých nákladů na pojistná plnění, PMS_{NPB} se sníží a celková solventnost pojistitele poroste.

3.4 Základní informace o vybraném pojistiteli

Výpočet disponibilní míry solventnosti a požadované míry solventnosti je proveden z údajů získaných z účetních výkazů SLAVIA pojišťovny. Jedná se o neživotní pojišťovnu poskytující pojistné produkty pro privátní i podnikové zákazníky s tržním podílem menším než 1 %. SLAVIA pojišťovna navazuje na tradici jedné z nejstarších finančních institucí a to Vzájemné, kapitály a důchody pojišťující banky Slavie. Počátek její činnosti od roku 1868. V roce 2006 se pojišťovna stala součástí finanční skupiny SPGroup a.s. a pod novým vedením obnovila pověst stabilní české pojišťovny.

V roce 2008 byla SLAVIA pojišťovna oceněna certifikátem ČSN QMS ISO 9001:2001 a v následujícím roce certifikát znovu úspěšně obhájila. Od roku 2006 pojišťovna zdesetinásobila objem předepsaného hrubého pojistného. V roce 2009 byla jeho výše 286 279 000 Kč. Tyto výsledky řadí SLAVIA pojišťovnu mezi nejdynamičtější se rozvíjející subjekty na pojistném trhu v ČR. Základní kapitál pojišťovny činí 225 000 000 Kč. Na konci roku 2009 zaměstnávala pojišťovna 58 zaměstnanců.

Předmětem činnosti této pojišťovny je poskytování:

1. pojišťovací činnosti:
 - neživotní pojištění v rozsahu odvětví 1, 2, 3, 4, 5, 6a), 6b), 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 a 18 (Příloha 4),
2. zajišťovací činnosti:
 - v rozsahu pojistných odvětví neživotních pojištění 1a), b), d), 3a), 4, 5, 6a), 7, 8, 9, 10b), c), 13, 15, 16a), b), d), e), j) a 18,
3. činnosti související s pojišťovací činností:
 - zprostředkovatelská činnost prováděná v souvislosti s pojišťovací činností dle zákona o pojišťovnictví,
 - poradenská činnost související s pojištěním fyzických a právnických osob dle zákona o pojišťovnictví,
 - zprostředkování záruk a závazků,

- zprostředkování půjček včetně faktoringu a financování obchodních transakcí.

3.5 Analýza vlivu vybraných faktorů na solventnost pojistitele

Vybrané faktory obsažené ve výpočtech disponibilní míry solventnosti a požadované míry solventnosti jsou uvedeny v Tabulce 3.1. Kromě výčtu vybraných faktorů obsahuje tabulka také ovlivněnou veličinu a vliv faktorů na solventnost pojistitele. Solventnost ovlivní až změna stavu faktorů. Vliv faktorů na solventnost pojistitele je tedy v Tabulce 3.1 hodnocen na základě jejich kladné změny.

Tabulka 3.1 Vybrané faktory a ovlivněné veličiny

Vybrané faktory	Ovlivněná veličina	Důsledek kladné změny faktoru
Základní kapitál	DMS_{NP}	růst solventnosti
Pojistné	PMS_{NPA}	snížení solventnosti
Pojistná plnění	PMS_{NPB}	snížení solventnosti
Zajištění	PMS_{NPA}, PMS_{NPB}	růst solventnosti

Z tabulky vyplývá, že pokud dojde k nárůstu objemu pojistného a pojistných plnění, celková solventnost pojistitele se bude snižovat. Pojistitel v takovém případě sleduje vzájemný vztah mezi disponibilní mírou solventnosti a požadovanou mírou solventnosti a zjišťuje míru ohrožení solventnosti.

Příznivý vliv na hospodaření pojistitele má zvýšení základního kapitálu a zajištění. Základní kapitál, jako jediný z vybraných faktorů ovlivňuje změny disponibilní míry solventnosti. K navýšení základního kapitálu většinou nedochází častěji než jedenkrát za několik let, proto má výraznější vliv na solventnost pojistitele spíše změna požadované míry solventnosti. Zajištění ovlivňuje oba výpočty požadované míry solventnosti. Uzavření zajištění smlouvy se zajišťovnou o převzetí pojistně-technických rizik má pozitivní vliv na hospodaření pojišťovny a zvyšuje solventnost pojistitele. Pojišťovna zajištěním přenáší část rizika na zajišťovnu, což vede k rozdělení jak pojistného, tak i podílu na pojistném plnění, který je v důsledku zajištění pro pojišťovnu nižší a solventnost roste.

Posouzení vlivu vybraných faktorů na solventnost pojistitele bude možné na základě následující výpočtu solventnosti.

3.6 Aplikace metody míry solventnosti

Výpočty solventnosti jsou provedeny na základě údajů uvedených v účetních výkazech SLAVIA pojišťovny za rok 2009. Výkazy jsou součástí Přílohy 1 a 2. Údaje uvedené v Tabulce 3.2 až 3.6, byly získány z účetních výkazů pojišťovny. Ostatní tabulky a graf, které jsou obsaženy v následujícím textu, byly zpracovány na základě vlastních výpočtů.

3.6.1 Disponibilní míra solventnosti

Výpočet disponibilní míry solventnosti se provádí zvlášť pro životní a neživotní pojištění. Univerzální pojišťovny musí pro potřeby výpočtu rozdělit položky rozvahy mezi pojistná odvětví. Rozdělení je provedeno na základě podílu pojistných odvětví na výši základního kapitálu. V případě výpočtu disponibilní míry solventnosti z údajů neživotní pojišťovny toto dělení odpadá.

Disponibilní míra solventnosti je vypočtena podle vztahu (3.3). V případě SLAVIA pojišťovny činí disponibilní míra solventnosti 215 474 000 Kč.

Tabulka 3.2 Vstupní údaje pro výpočet DMS_{NP} (v Kč)

Název položky	Hodnota
Splacený základní kapitál	225 000 000
Emisní ážio	0
Zákonný rezervní fond	3 180 000
Ostatní rezervní fondy	2 660 000
Nerozdělený zisk minulých účetních období	-15 366 000
Disponibilní míra solventnosti	215 474 000

3.6.2 Požadovaná míra solventnosti neživotních pojištění

Požadovanou míru solventnosti určíme jako vyšší z částek získaných výpočtem z objemu předepsaného pojistného (PMS_{NPA}) a dle nákladů na pojistná plnění (PMS_{NPB}). Pokud ani jedna z vypočtených hodnot nedosáhne alespoň minimální výše garančního fondu, bude požadovaná míra solventnosti rovna minimální výši garančního fondu. Hodnoty dosažené do vztahů (3.4) a (3.6) vyjádřené v eurech jsou přepočteny dle kurzu 24,535 CZK/EUR vyhlášeného ke dni výpočtu Českou národní bankou.

3.6.2.1 Požadovaná míra solventnosti neživotních pojištění dle předepsaného pojistného

Výpočet je proveden na základě objemu předepsaného hrubého pojistného za dané účetní období. Předepsané hrubé pojistné příslušející odvětvím 11, 12, a 13 je pro účely výpočtu PMS_{NPA} navýšeno o 50 %. V případě SLAVIA pojišťovny bude předepsané hrubé pojistné navýšeno o 58 833 000 Kč na celkovou hodnotu 345 112 000 Kč. Tyto údaje obsahuje Tabulka 3.3.

Tabulka 3.3 Vstupní údaje pro výpočet PMS_{NPA} (v Kč)

Název položky	Hodnota
Předepsané hrubé pojistné	345 112 000
z toho: 50 % předepsaného pojistného pro odvětví 11, 12, 13	58 833 000
Náklady na pojistná plnění včetně změny stavu rezervy na vlastní vrub	44 754 000
Celkové náklady na pojistná plnění včetně změny stavu rezervy	86 938 000

Korekční koeficient K_1 vypočtený jako poměr mezi náklady na pojistná plnění a celkovými náklady na pojistná plnění dosahuje hodnoty 0,51. Dosazením korekčního koeficientu a vstupních údajů do vzorce (3.4) je vypočtena požadovaná míra solventnosti dle předepsaného pojistného ve výši 31 681 282 Kč.

3.6.2.2 Požadovaná míra solventnosti neživotních pojištění dle nákladů na pojistná plnění

Výpočet je proveden na základě objemu nákladů na pojistná plnění za dané účetní období. Náklady na pojistná plnění příslušející odvětvím 11, 12, a 13 budou pro účely výpočtu PMS_{NPB} navýšeny o 50 %. V případě SLAVIA pojišťovny budou náklady na pojistná plnění navýšeny o 86 681 000 Kč na celkovou hodnotu 243 351 000 Kč.

Zahrnuta budou data za poslední 3 referenční období, protože pojišťovna v podstatné míře neprovozuje pojištění úvěru, proti vichřici, krupobití či mrazu. Údaje za jednotlivá referenční období nezbytné při vykazování PMS_{NPB} obsahuje následující tabulka.

Tabulka 3.4 Vstupní údaje jednotlivých referenčních období (v Kč)

Referenční období	Hrubé náklady na PP vč. zajištění	1/2 hrubých nákladů na PP pro odvětví 13	Náklady na PP vč. změny stavu rezervy na vlastní vrub
2009	96 310 000	58 833 000	44 754 000
2008	40 612 000	18 275 000	30 240 000
2007	19 748 000	9 574 000	18 890 000
	156 670 000	86 681 000	93 884 000

Významným údajem při výpočtu požadované míry solventnosti jsou průměrné roční hrubé náklady na pojistná plnění. Údaje nezbytné pro výpočet obsahuje Tabulka 3.5.

Tabulka 3.5 Vstupní údaje pro výpočet průměrných nákladů na PP za RO (v Kč)

Název položky	Hodnota
Hrubé náklady na PP v RO	243 351 000
z toho: 50 % hrubých nákladů na PP odvětví 11, 12, 13 v RO	86 681 000
Hrubá výše rezervy na PP na konci RO	60 608 000
Hrubá výše rezervy na PP na začátku RO	26 512 000
Průměrné roční hrubé náklady na PP	92 482 333

Dosazením těchto údajů do vzorce (3.5) je zjištěna výše průměrných ročních hrubých nákladů na pojistná plnění ve výši 92 482 333 Kč.

Korekční koeficient K_2 vypočtený jako poměr mezi náklady na pojistná plnění a celkovými náklady na pojistná plnění dosahuje hodnoty 0,6. Dosazením průměrných ročních hrubých nákladů a korekčního koeficientu do vzorce (3.6) je vypočtena požadovaná míra solventnosti dle nákladů na pojistná plnění ve výši 14 427 244 Kč.

Tabulka 3.6 Vstupní hodnoty pro výpočet korekčního koeficientu K_2 (v Kč)

Název položky	Hodnota
Náklady na PP včetně změny stavu rezervy na vlastní vrub v RO	93 884 000
Celkové náklady na PP včetně změny stavu rezervy v RO	156 670 000

Požadovaná míra solventnosti neživotního pojištění je určena dle vztahu (3.8) jako nejvyšší z porovnávaných hodnot PMS_{NPA} , PMS_{NPB} a GF_{min} , tedy 120 000 000 Kč.

Tabulka 3.7 Požadovaná míra solventnosti neživotního pojištění (v Kč)

Název položky	Hodnota
Požadovaná míra solventnosti dle předepsaného pojistného	31 681 282
Požadovaná míra solventnosti dle průměrných nákladů na pojistná plnění	14 427 244

Absolutní minimum garančního fondu	120 000 000
Požadovaná míra solventnosti neživotního pojištění	120 000 000

3.6.3 Test solventnosti

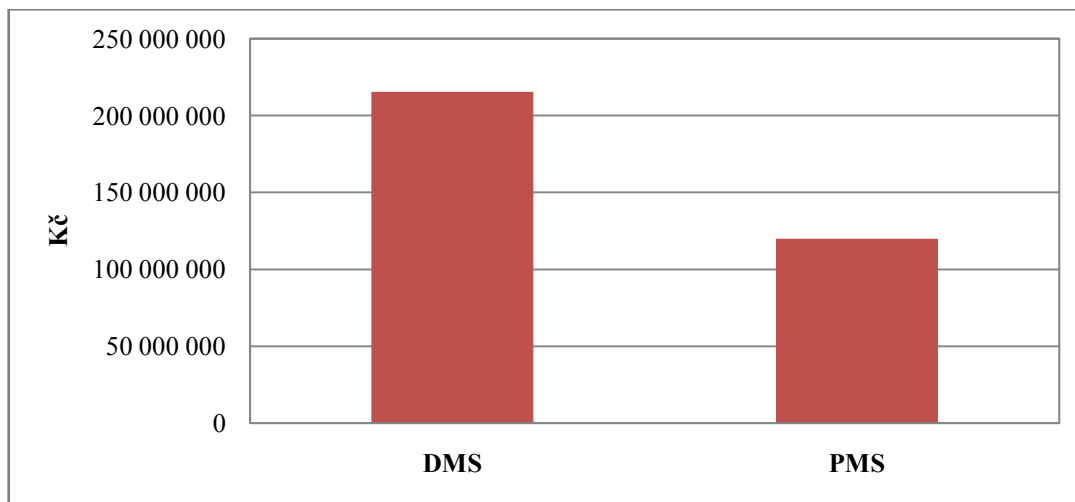
Test solventnosti je proveden na základě porovnání disponibilní míry solventnosti a požadované míry solventnosti. Hodnoty nezbytné pro provedení testu solventnosti jsou uvedeny v Tabulce 3.8 a v Grafu 3.1.

Tabulka 3.8 Výsledné hodnoty solventnosti SLAVIA pojišťovny (v Kč)

Název položky	Hodnota
Disponibilní míra solventnosti vybraného pojistitele	215 474 000
Požadovaná míra solventnosti vybraného pojistitele	120 000 000

Žádoucí situací v hospodaření pojišťovny je dosažení vyšší hodnoty u disponibilní míry solventnosti než u požadované míry solventnosti. V takovém případě dosahuje hodnota vlastního kapitálu dostatečné výše.

Graf 3.1 Test solventnosti vybraného pojistitele

Solventnost SLAVIA pojišťovny dosahuje dostatečných hodnot. Ve sledovaném roce převýšila disponibilní míra solventnosti požadovanou míru solventnosti více než 1,7krát. Z provedeného testu solventnosti tedy vyplývá, že pojišťovna má dostatečné zdroje ke krytí svých závazků.

4 ZHODNOCENÍ VLIVU FAKTORŮ NA SOLVENTNOST VYBRANÉHO POJISTITELE

V kapitole je uveden vliv změn vybraných faktorů na solventnost SLAVIA pojišťovny. Zhodnoceno je výsledné ovlivnění solventnosti při změnách jednotlivých faktorů. Vypočten bude vliv změny splaceného základního kapitálu, předepsaného pojistného, zajištění a hrubých nákladů na pojistná plnění.

4.1 Vliv změny vybraných faktorů na solventnost konkrétního pojistitele

Pro pojišťovnu je velmi důležité určit jednotlivé faktory ovlivňující solventnost a také jejich výši. Faktory, které je možné objektivně kvantifikovat, dále dělíme do dvou skupin. Do první skupiny řadíme faktory, které není možno ovlivnit rozhodnutím pojišťovny, např. pojistná plnění. Druhá skupina je tvořena faktory, které pojišťovna může ovlivnit svým rozhodnutím, např. výše základního kapitálu, výše pojistného, výše technických rezerv a míra zajištění.

Všechny zmíněné faktory se vyskytují při výpočtu solventnosti pojistitele založeném na míře solventnosti. Zhodnocení je zaměřeno na změny solventnosti pojistitele, ke kterým dochází v závislosti na změně vybraných faktorů. Vstupní hodnoty jednotlivých faktorů budou změněny o předem procentuálně určenou výši odchylky α . Během hodnocení vybraných faktorů není důležitá změna položky, ke které dojde změnou o odchylku α , ale absolutní změna solventnosti.

Absolutní změna představuje rozdíl mezi novou hodnotou $DMS_{(\alpha)}$ či $PMS_{(\alpha)}$ a hodnotou původní. Zohledněn je tak důsledek vlivu změny faktoru na veličinu DMS nebo PMS.

Relativní změna představuje procentuální změnu mezi novou hodnotou $DMS_{(\alpha)}$ či $PMS_{(\alpha)}$ a hodnotou původní. Při hodnocení vlivu vybraných faktorů na solventnost vybraného pojistitele je prováděn také test solventnosti. Solventnost pojistitele je v ohrožení jestliže výsledkem testu bude $DMS < PMS$. Všechny výpočty jsou uvedeny v Příloze 3.

4.1.1 Vliv splaceného základního kapitálu na solventnost pojistitele

Základní kapitál, jako jediný z vybraných faktorů, ovlivňuje změny disponibilní míry solventnosti. Základní kapitál musí činit minimálně hodnotu stanovenou zákonem. A to po celou dobu pojišťovací činnosti. Základní kapitál SLAVIA pojišťovny nesmí klesnout pod zákonem stanovenou hranici, s ohledem na provozovaná odvětví, a to 200 000 000 Kč. Čím vyšších hodnot základní kapitál pojišťovny dosahuje, tím vyšší je DMS a při zachování úrovně PMS bude pojišťovna lépe schopna dostát všem svým závazkům.

Vztah pro výpočet vlivu splaceného základního kapitálu na disponibilní míru solventnosti je odvozen ze vztahu (3.3). Výpočet disponibilní míry solventnosti při změnách splaceného základního kapitálu bude proveden pomocí následujícího vztahu

$$DMS_{NP(1+\alpha)} = ZK_{NPs(1+\alpha)} + OKF_{NP} + RF_{NP} + OF_{NP} + NZ_{NP} + JP_{NP} - NM_{NP} - VA - PPO,$$

kde α představuje relativní odchylku, která může nabývat kladných i záporných hodnot.

Tabulka 4.1 obsahuje hodnoty splaceného základního kapitálu při různých hodnotách odchylky α a jejich vliv na hodnotu disponibilní míry solventnosti. Hodnoty náležící odchylce $\alpha = 0 \%$, vyjadřují skutečný základní kapitál SLAVIA pojišťovny a skutečnou disponibilní míru solventnosti zjištěnou metodou míry solventnosti.

Tabulka 4.1 DMS při změně splaceného základního kapitálu o odchylku α

α	Splacený ZK $_{(1+\alpha)}$	Celková hodnota DMS	Absolutní změna	Relativní změna
-11,11 %	200 000 000	190 474 000	-25 000 000	-11,60 %
-5 %	213 750 000	204 224 000	-11 250 000	-5,22 %
0 %	225 000 000	215 474 000	-	-
10 %	247 500 000	237 974 000	22 500 000	10,44 %
50 %	337 500 000	327 974 000	112 500 000	52,21 %

Dojde-li k poklesu splaceného základního kapitálu o 5 %, disponibilní míra solventnosti se sníží o 11 250 000 Kč na výslednou hodnotu 204 224 000 Kč. Relativní změna tohoto snížení odpovídá 5,22 %. Obdobně lze vyjádřit změny disponibilní míry solventnosti při odlišných úrovních odchylky α . Splacený základní kapitál pojišťovny nesmí klesnout pod zákonem stanovenou minimální hranici, což odpovídá snížení o

maximálně 11,11 % na hodnotu 200 000 000 Kč. I při minimální hodnotě základního kapitálu platí pravidlo $DMS > PMS$. Solventnost pojišťovny tedy dosahuje dostatečných hodnot.

4.1.2 Vliv předepsaného pojistného na solventnost pojistitele

Parametr předepsané pojistné svými změnami o odchylku α ovlivní pouze požadovanou míru solventnosti, vypočtenou z výše předepsaného pojistného (PMS_{NPA}) a následně také PMS. Požadovaná míra solventnosti dle nákladů na pojistná plnění (PMS_{NPB}) nebude změnami předepsaného pojistného ovlivněna, jelikož výpočet PMS_{NPB} předepsané pojistné neobsahuje.

Postupný růst předepsaného pojistného o odchylku α ovlivní zvyšování PMS_{NPA} , které způsobí zvyšování PMS. Dojde tak k postupnému vyrovnání PMS a DMS a snižování solventnosti pojistitele.

Vztah pro výpočet vlivu předepsaného pojistného na PMS_{NPA} je odvozen ze vztahu (3.4). Výpočet PMS_{NPA} při změnách předepsaného pojistného bude proveden pomocí následujícího vztahu

$$PMS_{NPA(1+\alpha)} = [0,18 \cdot \min(50\,000\,000 \cdot K; S_{(1+\alpha)}) + 0,16 \cdot \max(0; S_{(1+\alpha)} - 50\,000\,000 \cdot K)] \cdot (0,5; K_I).$$

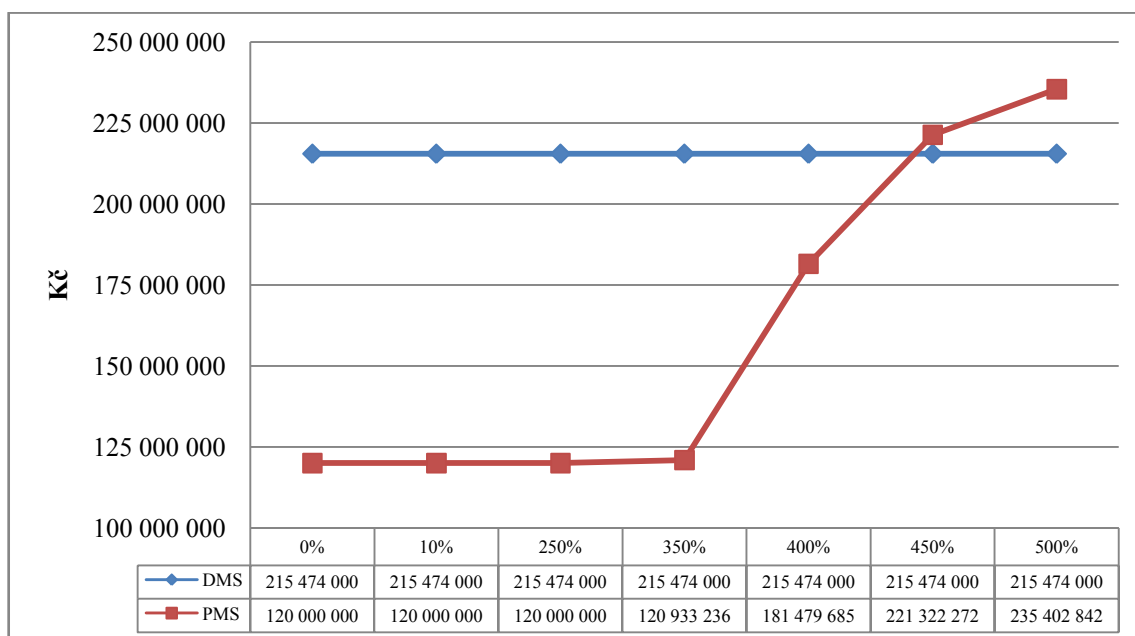
Tabulka 4.2 obsahuje hodnoty předepsaného pojistného při různých hodnotách odchylky α a jejich vliv na hodnotu PMS_{NPA} .

Tabulka 4.2 PMS_{NPA} při změně předepsaného pojistného o odchylku α

α	Předepsané pojistné ($1+\alpha$)	Hodnota PMS_{NPA}	Absolutní změna	Relativní změna
-50%	172 556 000	15 840 641	-15 840 641	-50%
-10%	310 600 800	28 513 153	-3 168 128	-10%
0%	345 112 000	31 681 282	-	-
10%	379 623 200	34 849 410	3 168 128	10%
50%	517 668 000	47 521 922	15 840 641	50%
100%	690 224 000	63 362 563	31 681 282	100%
350%	1 328 681 200	120 933 236	89 251 954	282%
400%	2 070 672 000	181 479 685	149 798 404	473%
450%	1 553 004 000	221 322 272	189 640 991	599%
500%	1 725 560 000	235 402 842	203 721 560	643%

K růstu PMS dochází zvýšením předepsaného pojistného o 350 %, viz. Graf 4.1. S každým dalším zvýšením předepsaného pojistného se rozdíl mezi PMS a DMS snižuje a solventnost pojistitele klesá. Pokud dojde ke zvýšení předepsaného pojistného o 450 %, způsobí tento nárůst porušení podmínky $DMS > PMS$. V takovém případě bude finanční situace SLAVIA pojišťovny v ohrožení. Česká národní banka by v takovémto případě pravděpodobně použila některá z nápravných opatření tak, jak jí to umožňuje zákon o pojišťovnictví. ČNB by tak po pojišťovně pravděpodobně požadovala např. zvýšení kapitálových fondů, využití zajištění ve větší míře, změnu skladby v umístění technických rezerv, pozastavení vzniku nových pojistných smluv nebo provedení změn v nabízených pojistných produktech.

Graf 4.1 Vývoj PMS při růstu předepsaného pojistného o odchylku α

4.1.3 Vliv pojistných plnění na solventnost pojistitele

Parametr pojistná plnění svými změnami o odchylku α ovlivní pouze požadovanou míru solventnosti vypočtenou dle nákladů na pojistná plnění (PMS_{NPB}) a následně také PMS.

Postupný růst předepsaného pojistného o odchylku α ovlivní zvyšování PMS_{NPB} , které způsobí zvyšování PMS. Dojde tak k postupnému vyrovnání PMS a DMS a snižování solventnosti pojistitele.

Vztah pro výpočet vlivu pojistných plnění na PMS_{NPB} je odvozen ze vztahu (3.6). Výpočet PMS_{NPB} při změnách pojistných plnění bude proveden pomocí následujícího vztahu

$$PMS_{NPB(1+\alpha)} = [0,26 \cdot \min(35\,000\,000 \cdot K; PP_{(1+\alpha)}) + 0,23 \cdot \max(0; PP_{(1+\alpha)} - 35\,000\,000 \cdot K)] \cdot \max(0,5; K_2).$$

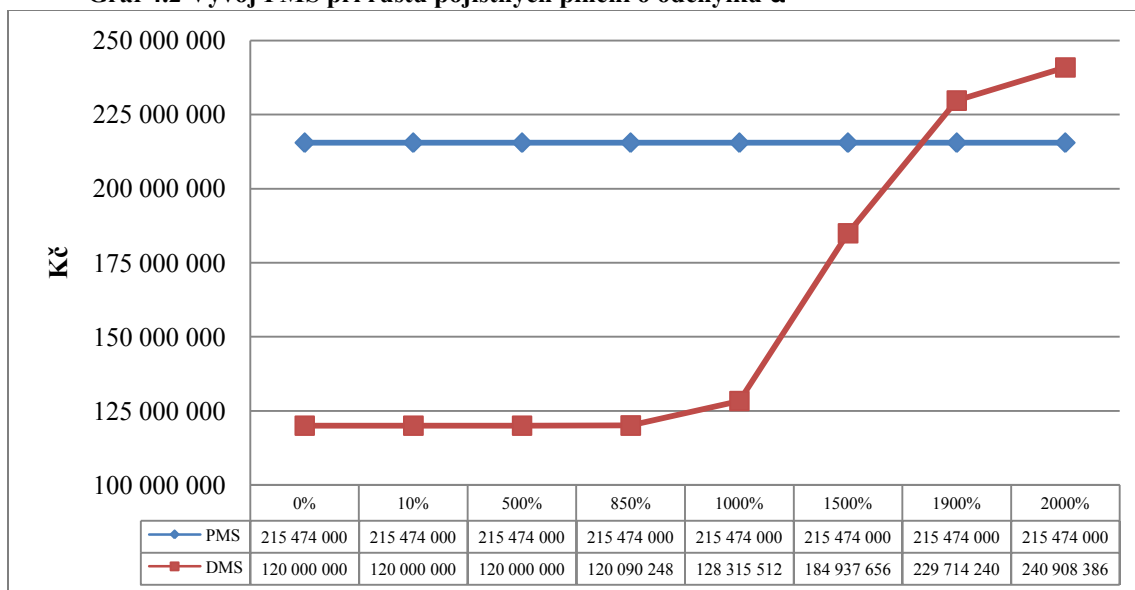
Tabulka 4.3 obsahuje hodnoty hrubých nákladů na pojistná plnění při různých hodnotách odchylky α a jejich vliv na PMS_{NPB} .

Tabulka 4.3 PMS_{NPB} při změně hrubých nákladů na pojistná plnění o odchylku α

α	Hrubé náklady na pojistná plnění	Hodnota PMS_{NPB}	Absolutní změna	Relativní změna
-50%	121 675 500	8 100 118	-6 327 126	-43,9%
-10%	219 015 900	13 161 819	-1 265 425	-8,8%
0%	243 351 000	14 427 244	-	-
10%	267 686 100	15 692 669	1 265 425	8,8%
50%	365 026 500	20 754 370	6 327 126	43,9%
100%	486 702 000	27 081 496	12 654 252	87,7%
500%	1 216 755 000	65 044 252	50 617 008	350,8%
850%	2 275 331 850	120 090 248	104 397 579	665,3%
1000%	2 433 510 000	128 315 512	113 888 268	789,4%
1500%	3 650 265 000	184 937 656	170 510 412	1181,9%
2000%	4 867 020 000	240 908 386	226 481 142	1569,8%

K růstu PMS dochází zvýšením hrubých nákladů na pojistná plnění o 850 %, viz. Graf 4.2. S každým dalším zvýšením hrubých nákladů na pojistná plnění se rozdíl mezi PMS a DMS snižuje a solventnost pojistitele klesá. Pokud dojde ke zvýšení hrubých nákladů na pojistná plnění o 1900 %, způsobí tento nárůst porušení podmínky $DMS > PMS$. V takovém případě bude finanční situace SLAVIA pojišťovny v ohrožení a pojišťovna musí provést nápravná opatření.

Graf 4.2 Vývoj PMS při růstu pojistných plnění o odchylku α

4.1.4 Vliv zajištění na solventnost pojistitele

Zajištění slouží pojišťovně k diverzifikaci rizika z uzavřených pojistných smluv. Využívání zajištění pojišťovnou či ponechání rizika na vlastní vrub vyjadřují korekční koeficienty K . Nevyužívá-li pojišťovna žádné zajištění, pak $K=1$. Při vykazování solventnosti metodou míry solventnosti se využití zajištění či ponechání na vlastní vrub projeví v korekčních koeficientech K_1 a K_2 .

Korekční koeficient K_1 je součástí výpočtu PMS_{NPA} , která bude změnami koeficientu o odchylku α ovlivněna. Korekční koeficient K_2 je součástí výpočtu PMS_{NPB} , která bude změnami koeficientu o odchylku α ovlivněna.

Vliv zajištění na požadovanou míru solventnosti lze vyjádřit následovně

$$PMS_{NPA(1+\alpha)} = [0,18 \cdot \min(50\,000\,000 \cdot K; S) + 0,16 \cdot \max(0; S - 50\,000\,000 \cdot K)] \cdot (0,5; K_{1(1+\alpha)})$$

a

$$PMS_{NPB(1+\alpha)} = [0,26 \cdot \min(35\,000\,000 \cdot K; PP) + 0,23 \cdot \max(0; PP - 35\,000\,000 \cdot K)] \cdot \max(0,5; K_{2(1+\alpha)}).$$

Minimální hodnota korekčního koeficientu K_1 , tzn. největší možný podíl rizika z uzavřených pojistných smluv postoupený zajišťovně, je při výpočtu požadované míry solventnosti dle předepsaného pojistného stanovena vyhláškou² jako 0,5. Hodnota uvedená

² Vyhláška č. 434, kterou se provádějí některá ustanovení zákona o pojišťovnictví.

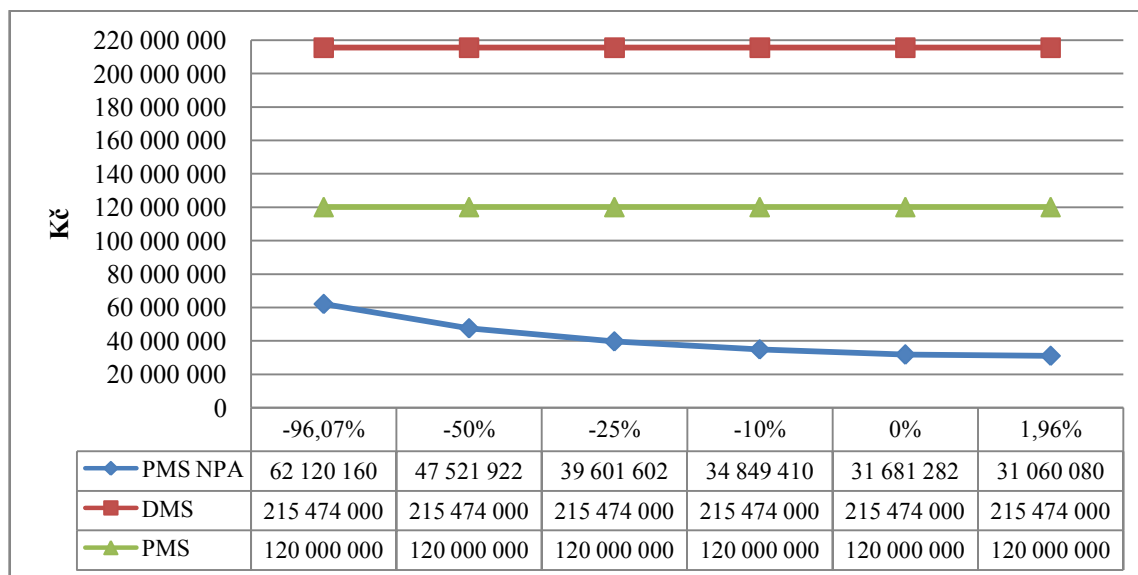
v Tabulce 4.4, jako $\alpha = 0 \%$, vyjadřuje skutečnou hodnotu korekčního koeficientu K_1 SLAVIA pojišťovny.

Tabulka 4.4 Vliv zajištění na výpočet PMS_{NPA}

α	Zajištění $K_{1(1-\alpha)}$	Hodnota PMS_{NPA}	Absolutní změna	Relativní změna
-96,07%	1,00	62 120 160	30 438 878	96,08%
-50%	0,77	47 521 922	15 840 641	50,00%
-25%	0,64	39 601 602	7 920 320	25,00%
-10%	0,56	34 849 410	3 168 128	10,00%
0%	0,51	31 681 282	-	-
1,96%	0,50	31 060 080	-621 202	-1,96%

Zvýšením zajištění o 1,96 % klesne PMS_{NPA} na hodnotu 31 060 080 Kč. Ke snížení požadované míry solventnosti (PMS) ovšem z důvodu nízkých hodnot PMS_{NPA} nedojde, viz. Graf 4.3. Největší možné snížení odchylky α o 96,07 % odpovídá hodnotě korekčního koeficientu $K_1=1$. Při $DMS=215\,474\,000$ Kč nezpůsobí žádná hodnota koeficientu K_1 ohrožení solventnosti pojistitele, tzn. ve všech úrovních koeficientu K_1 platí $DMS > PMS$. Toto platí i v případě, kdy pojišťovna nevyužije zajištění vůbec, tedy $K_1=1$.

Graf 4.3 Vývoj PMS_{NPA} při změně zajištění o odchylku α

Minimální hodnota korekčního koeficientu K_2 , tzn. největší možný podíl rizika z uzavřených pojistných smluv postoupený zajišťovně, je při výpočtu požadované míry solventnosti dle nákladů na pojistná plnění stanovena vyhláškou jako 0,5. Hodnota

uvedená v Tabulce 4.5, jako $\alpha = 0 \%$, vyjadřuje skutečnou hodnotu korekčního koeficientu K_2 SLAVIA pojišťovny.

Tabulka 4.5 Vliv zajištění na výpočet PMS_{NPB}

α	Zajištění $K_{2(1-\alpha)}$	Hodnota PMS_{NPB}	Absolutní změna	Relativní změna
-66,66 %	1,00	24 045 407	9 618 163	66,67 %
-50 %	0,90	21 640 866	7 213 622	50 %
-25 %	0,75	18 034 055	3 606 811	25 %
-10 %	0,66	15 869 969	1 442 724	10 %
0 %	0,60	14 427 244	-	-
16,66 %	0,50	12 022 704	-2 404 541	-16,67 %

Zvýšením zajištění o 16,66 % klesne PMS_{NPB} na hodnotu 12 022 704 Kč. Stejně jako u koeficientu K_1 nebude mít tato změna vliv na pokles požadované míry solventnosti (PMS). Největší možné snížení odchylky α o 66,66 % odpovídá hodnotě korekčního koeficientu $K_2=1$. Při $DMS=215\,474\,000$ Kč nezpůsobí žádná hodnota koeficientu K_2 ohrožení solventnosti pojistitele, tzn. ve všech úrovních koeficientu K_2 platí $DMS > PMS$.

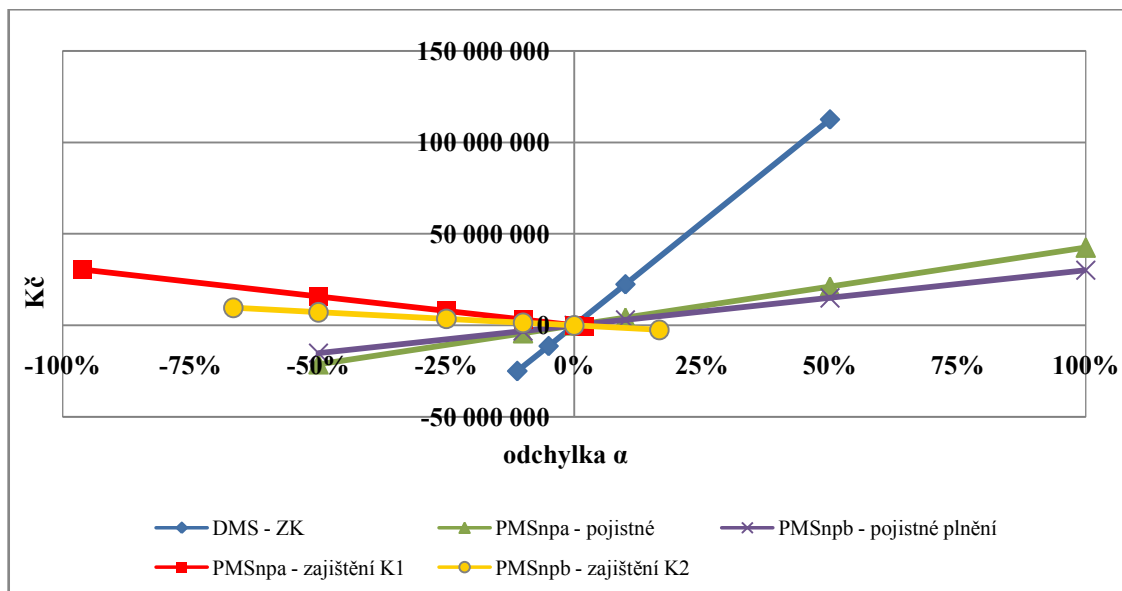
4.2 Souhrnné zhodnocení vlivu vybraných faktorů na solventnost pojistitele

Při vykazování solventnosti, založeném na míře solventnosti, je sledován vztah základního kapitálu a vlastních rezerv nepodléhajících závazkům k ročnímu objemu obchodů pojišťovny. Vykazování solventnosti poskytuje důležité informace o finančním zdraví jak samotné pojišťovně, tak i orgánům státního dozoru. Sledováním solventnosti je možné zajistit, aby byla pojišťovna vždy schopna dostát svým závazkům i v případě nepříznivých událostí. Solventnost pojistitele je ovlivňována nejrůznějšími faktory. Faktory, které byly vybrány k analýze vlivu na solventnost pojistitele, jsou základní kapitál, pojistné, pojistné plnění a zajištění. Tyto faktory byly získány ze vztahů pro výpočet disponibilní míry solventnosti a požadované míry solventnosti, protože jejich změny o odchylku α , ať kladné či záporné, způsobily změny v solventnosti vybraného pojistitele.

Z hodnot získaných při zjišťování vlivu jednotlivých faktorů na solventnost pojistitele lze vybrané faktory označit jako faktory pozitivně ovlivňující solventnost a negativně ovlivňující solventnost. K pozitivnímu či negativnímu ovlivnění solventnosti docházelo při kladných nebo záporných změnách vybraných faktorů o odchylku α .

V Grafu 4.4 jsou zachyceny absolutní změny solventnosti při různých hodnotách odchylky α .

Graf 4.4 Absolutní změny DMS a PMS při různých hodnotách odchylky α

Z provedené analýzy vyplývá, že jediný pozitivní vliv na solventnost vybraného pojistitele, má zvýšení parametru základní kapitál. 10% zvýšení základního kapitálu vyvolá změnu disponibilní míry solventnosti ve výši 10,44 %. Růstem základního kapitálu dojde ke zvýšení disponibilní míry solventnosti, a zároveň při neměnných požadavcích na kapitál dojde k růstu solventnosti vybraného pojistitele.

Také růst zajištění by měl vyvolat růst solventnosti pojistitele. Zvýšení podílu zajištění o 1,96 %, na maximální hodnotu povolenou zákonem, $K_1 = 0,5$, způsobí pokles PMS_{NPA} . Ale v případě SLAVIA pojišťovny, jejíž hodnota PMS je na úrovni absolutního minima garančního fondu (120 000 000 Kč), se růst solventnosti způsobený poklesem PMS_{NPA} neprojevil, jelikož PMS_{NPA} dosahuje hodnoty 31 681 282 Kč. Žádná z hodnot korekčního koeficientu K_1 tedy solventnost vybraného pojistitele neovlivní. Stejně tak růst zajištění působící na pokles PMS_{NPB} neovlivní hodnotu PMS. Žádná z hodnot korekčního koeficientu K_2 tedy solventnost vybraného pojistitele neovlivní.

Na solventnost vybraného pojistitele působí negativně zvýšení předepsaného pojistného. Růstem předepsaného pojistného dochází ke snižování rozdílu mezi PMS a DMS a solventnost vybraného pojistitele klesá. 10% zvýšení předepsaného pojistného způsobí zvýšení hodnoty PMS_{NPA} o 3 168 128 Kč. Tento nárůst PMS_{NPA} ale zvýšení PMS

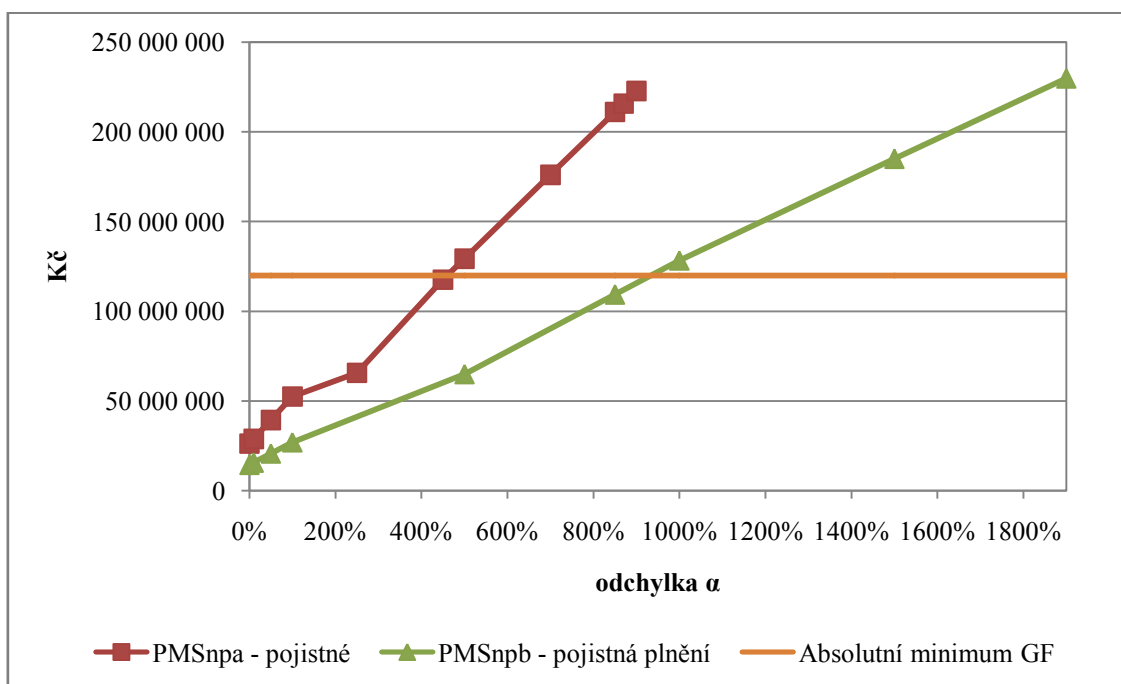
nezpůsobí. Teprve při zvýšení předepsaného pojistného o 350 % je nárůst PMS_{NPA} natolik významný, že dojde k poklesu solventnosti pojistitele o 933 236 Kč.

Negativně solventnost pojistitele ovlivňuje také zvýšení pojistných plnění. S každou kladnou změnou odchylky α dochází k růstu hodnoty PMS_{NPB} . 10% zvýšení pojistných plnění zvýší hodnotu PMS_{NPB} o 1 265 425 Kč. Toto zvýšení hodnoty PMS_{NPB} ale hodnotu PMS neovlivní. Ke snižování solventnosti vybraného pojistitele začne docházet až při zvýšení pojistných plnění o více než 850 %.

Výsledné hodnoty, získané provedenou analýzou vlivu vybraných faktorů na solventnost vybraného pojistitele, nenaznačují výrazné ohrožení solventnosti pojistitele. Vlastní zdroje SLAVIA pojišťovny dosahují dostatečných hodnot. Současná situace pojišťovny je způsobena výší splaceného základního kapitálu, prostřednictvím které dosahuje disponibilní míra solventnosti uspokojivé hodnoty.

Grafické znázornění celkových hodnot DMS a PMS je provedeno pro lepší vypovídací schopnost ve dvou grafech. Graf 4.5 obsahuje celkové hodnoty požadovaných měr solventnosti, v závislosti na působení vybraných faktorů při různých hodnotách odchylky α .

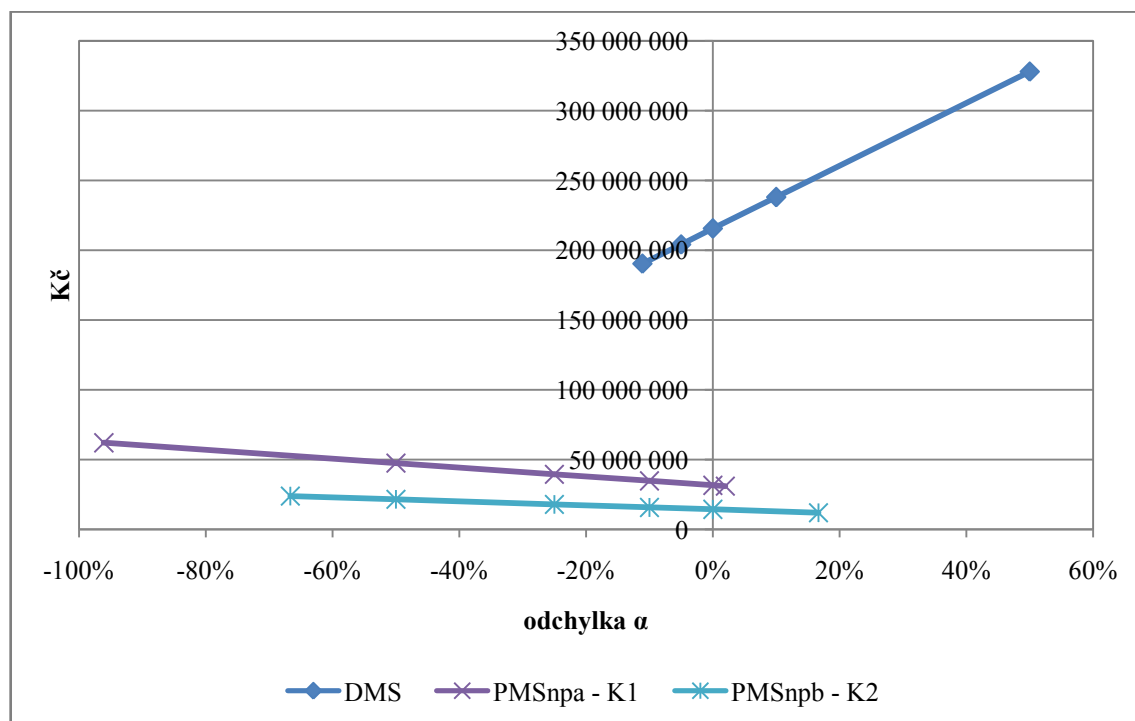
Graf 4.5 Celkové hodnoty požadovaných měr solventnosti, ovlivněné změnami vybraných faktorů o odchylku α

Z Grafu 4.5 je patrné, ve kterém okamžiku hodnoty PMS_{NPA} a PMS_{NPB} převýší hodnotu garančního fondu, který odpovídá PMS. Od tohoto okamžiku ovlivňují celkovou hodnotu PMS a dochází ke snižování solventnosti vybraného pojistitele. K ohrožení solventnosti pojistitele dojde, pokud bude předepsané pojistné navýšeno o více než 450 % nebo pokud budou pojistná plnění navýšena o více než 1 900 %.

Graf 4.6 obsahuje celkové hodnoty disponibilní míry solventnosti a požadovaných měr solventnosti, v závislosti na působení vybraných faktorů při různých hodnotách odchylky α .

Graf 4.6 Celkové hodnoty DMS a požadovaných měr, ovlivněné změnami vybraných faktorů o odchylku α

5 ZÁVĚR

Jak již bylo dříve zmíněno, pojišťovny jsou ohrožovány nejrůznějšími riziky, která musí být zohledněna, aby byla neustále zajištěna schopnost pojišťovny plnit závazky plynoucí z uzavřených pojistných smluv. K zajištění schopnosti pojišťovny plnit své závazky je nutným předpokladem solventnost pojišťovny, tedy dostatečné finanční zdroje.

Cílem bakalářské práce byla analýza vlivu vybraných faktorů na solventnost konkrétního pojistitele.

Faktory ovlivňující solventnost pojistitele, byly určeny na základě vztahů pro výpočet disponibilní míry solventnosti a požadované míry solventnosti. Vybranými faktory jsou základní kapitál, předepsané pojistné, pojistná plnění a zajištění. Výpočet solventnosti pojistitele a analýza vlivu faktorů na solventnost pojistitele je provedena na základě skutečných účetních dat SLAVIA pojišťovny. SLAVIA pojišťovna je neživotní pojišťovnou s tržním podílem, dle předepsaného pojistného, menším než 1 %.

Disponibilní míra solventnosti pojišťovny dosahuje hodnoty 215 474 000 Kč, požadované míry solventnosti pak $PMS_{NPA}=31\,681\,282$ Kč a $PMS_{NPB}=14\,427\,333$ Kč. Jelikož ani jedna z požadovaných měr nepřesahuje hodnotu garančního fondu, tedy minimální požadavek na PMS, pak $PMS = \text{absolutní minimum garančního fondu} = 120\,000\,000$ Kč. Na základě těchto údajů byl proveden test solventnosti. Z testu vyplývá, že SLAVIA pojišťovna disponuje dostatečnými vlastními zdroji a solventnost pojišťovny tedy není ohrožena.

Analýzou vlivu vybraných faktorů na solventnost pojistitele byly zkoumány výsledné změny disponibilní míry solventnosti a požadovaných měr solventnosti, při předem stanovených změnách faktorů o odchylku α . Při všech úrovních odchylky α byl prováděn také test solventnosti. K ohrožení solventnosti vybraného pojistitele docházelo, pokud úroveň disponibilní míry solventnosti byla nižší než úroveň požadované míry solventnosti.

Provedenou analýzou bylo zjištěno, že jediný pozitivní vliv na solventnost vybraného pojistitele, má růst parametru základní kapitál. Negativně solventnost ovlivňuje růst předepsaného pojistného a pojistných plnění. Naopak žádný vliv, s ohledem na dosahované hodnoty PMS, na solventnost konkrétního pojistitele nevykazoval faktor zajištění. Obecně by však jeho vliv na solventnost pojistitele byl pozitivní.

Z výsledků provedené analýzy vyplývá, že vlastní zdroje SLAVIA pojišťovny dosahují dostatečných hodnot a nenaznačují výrazné ohrožení solventnosti.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] BOROVCOVÁ, M. *Komparace přístupů a metod měření solventnosti v pojišťovnictví*. (Diplomová práce). Ostrava: VŠB - TUO, 2007.
- [2] CIPRA, T. *Kapitálová přiměřenost ve financích a solventnost v pojišťovnictví*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2002. 271 s. ISBN 80-86119-54-8.
- [3] CIPRA, T. *Pojistná matematika: teorie a praxe*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2006. 411 s. ISBN 80-86929-11-6.
- [4] DAŇHEL, J. *Pojistná teorie*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2005. 332 s. ISBN 80-86419-84-3.
- [5] DUCHÁČKOVÁ, E., DAŇHEL, J. *Teorie pojistných trhů*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2010. 216 s. ISBN 978-80-7431-015-7.
- [6] DUCHÁČKOVÁ, E. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. 3. vyd. - přeprac. Praha: Ekopress, 2009. 224 s. ISBN 978-80-86929-51-4.
- [7] MAJTÁNOVÁ, A., DAŇHEL, J., DUCHÁČKOVÁ, E., KAFKOVÁ, E. *Pojišťovnictví – Teorie a praxe*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2006. 282 s. ISBN 80-86929-19-1.
- [8] PETŘEKOVÁ, J. *Analýza vlivu vybraných faktorů na solventnost pojistitele*. (Diplomová práce). Ostrava: VŠB – TUO, 2008.
- [9] SLAVIA pojišťovna, a. s. [online]. 2010. [cit. 2010-11-15]. Dostupné na WWW: <<http://www.pojistovna-slavia.cz>>.
- [10] Vyhláška č. 434/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o pojišťovnictví.
- [11] Výroční zprávy SLAVIA pojišťovny za rok 2007 až 2009.
- [12] Zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví.

SEZNAM ZKRATEK

ACL	Authorized kontrol level
CPA	Claims Paying Ability
CRA	Credit Rating
CZK	Česká koruna
ČNB	Česká národní banka
DMS	Disponibilní míra solventnosti
DMS _{NP}	Disponibilní míra solventnosti neživotních pojištění
EU	Evropská unie
EUR	Euro
FSR	Financial Strenght Rating
GF _{min}	Absolutní minimum garančního fondu
JP	Jiné položky
K	Převodní kurz
K ₁	Korekční koeficient vypočítaný jako poměr mezi náklady na pojistná plnění, včetně změny stavu rezervy na pojistná plnění na vlastní vrub a celkovými náklady na pojistná plnění, včetně změny stavu rezervy na pojistná plnění
K ₂	Korekční koeficient vypočítaný jako poměr mezi náklady na pojistná plnění, včetně změny stavu rezervy na pojistná plnění na vlastní vrub v referenčním období a celkovými náklady na pojistná plnění, včetně změny stavu rezervy na pojistná plnění v referenčním období
N	Hrubé náklady na pojistná plnění
NAIC	National Association of Insurance Commissioners
NM	Nehmotný majetek
NZ	Nerozdělený zisk
OF	Ostatní fondy ze zisku
OKF	Ostatní kapitálové fondy
PMS	Požadovaná míra solventnosti
PMS _{NPA}	Požadovaná míra solventnosti neživotních pojištění vypočtená dle předepsaného pojistného

PMS_{NPB}	Požadovaná míra solventnosti neživotních pojištění vypočtená dle nákladů na pojistná plnění
PP	Pojistná plnění
PPO	Podíly v přidružených nebo ovládaných osobách
RBC	Rizikově vážený kapitál
RF	Zákonný rezervní fond
RK	Hrubá výše rezervy na pojistná plnění z neživotních pojištění na konci referenčního období
RO	Referenční období
RZ	Hrubá výše na pojistná plnění z neživotních pojištění na začátku referenčního období
T	Délka referenčního období
TAC	Total adjusted capital
V	Výnosy dosažené z regresů
VA	Vlastní akcie
ZK	Základní kapitál
α	Odchylka alfa

PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 11. května 2011

Eva Neuwirthová

Adresa trvalého pobytu studenta:

Baška 89E, 739 01

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Rozvaha SLAVIA pojišťovny a.s. za rok 2009

Příloha č. 2: Výkaz zisku a ztráty SLAVIA pojišťovny a.s. za rok 2009

Příloha č. 3: Výpočty vlivu změn vybraných faktorů na solventnost SLAVIA pojišťovny

Příloha č. 4: Odvětví neživotních pojištění

Rozvaha v plném rozsahu

(v tisících Kč.)

Legenda	Císlo	Minulé	Hrubá výše	Úprava	Čistá výše
	řádku	období			
		1	2	3	4
AKTIVA					
A. Pohledávky za upsaný základní kapitál	1	0	0	0	0
B. Dlouhodobý nehmotný majetek, z toho:	2	7 295	17 852	8 986	8 876
a) zřizovací výdaje	3	0	0	0	0
b) goodwill	4	0	0	0	0
C. Finanční umístění (investice)	5	221 205	222 476	0	222 476
I. Pozemky a stavby (nemovitosti), z toho:	6	4 010	4 191	0	4 191
a) provozní nemovitosti	7	419	600	0	600
II. Finanční umístění v podnikatelských seskupeních	8	0	0	0	0
1. Podíly v ovládaných osobách	9	0	0	0	0
2. Dluhové cenné papíry vydané ovládanými osobami a půjčky těmto osobám	10	0	0	0	0
3. Podíly s podstatným vlivem	11	0	0	0	0
4. Dluhové cenné papíry vydané osobami, ve kterých má účetní jednotka podstatný vliv, a půjčky těmto osobám	12	0	0	0	0
III. Jiná finanční umístění	13	217 195	218 285	0	218 285
1. Akcie a ostatní cenné papíry s proměnlivým výnosem, ostatní podíly	14	10 076	10 076	0	10 076
2. Dluhové cenné papíry	15	129 690	119 684	0	119 684
a) cenné papíry oceňované reálnou hodnotou proti účtům nákladů a výnosů	16	0	0	0	0
b) dluhopisy „OECD“ držené do splatnosti	17	0	31 942	0	31 942
c) ostatní cenné papíry držené do splatnosti	18	129 690	87 742	0	87 742
3. Finanční umístění v investičních sdruženích	19	0	0	0	0
5. Ostatní půjčky	20	0	0	0	0
6. Depozita u finančních institucí	21	77 429	88 525	0	88 525
7. Ostatní finanční umístění	22	0	0	0	0
IV. Depozita při aktivním zajištění	23	0	0	0	0
D. Finanční umístění životního pojištění, je-li nositelem investičního rizika pojistník	24	0	0	0	0
E. Dlužníci (Pohledávky za					
a) ovládanými osobami, a					
b) osobami ve kterých má účetní jednotka podstatný vliv budou uvedeny odděleně jako podpoložka položek I., II. a III.)	25	38 043	98 885	23 897	74 988
I. Pohledávky z operací přímého pojištění	26	23 981	64 298	23 604	40 694
1. pojistníci	27	22 802	63 846	23 604	40 242
2. zprostředkovatelé	28	1 179	452	0	452
II. Pohledávky z operací zajištění	29	10 950	23 852	0	23 852
III. Ostatní pohledávky	30	3 112	10 735	293	10 442
F. Ostatní aktiva	31	16 475	33 729	8 477	25 252
I. Dlouhodobý hmotný majetek, jiný než pozemky a stavby (nemovitosti), a zásoby	32	2 808	10 369	8 477	1 892
II. Hotovost na účtech u finančních institucí a hotovost v pokladně	33	13 667	23 360	0	23 360
IV. Jiná aktiva	34	0	0	0	0
G. Přechnodné účty aktiv	35	94 887	116 863	0	116 863
I. Naběhlé úroky a nájemné	36	116	0	0	0
II. Odložené pořizovací náklady na pojistné smlouvy, v tom odděleně:	37	47 187	77 272	0	77 272
a) v životním pojištění	38	0	0	0	0
b) v neživotním pojištění	39	47 187	77 272	0	77 272
III. Ostatní přechnodné účty aktiv, z toho:	40	47 584	39 591	0	39 591
a) dohadné položky aktivní	41	7 351	0	0	0
AKTIVA CELKEM	42	377 905	489 815	41 360	448 455

Příloha č. 1

PASIVA					
A. Vlastní kapitál	43	214 652			226 675
I. Základní kapitál, z toho:	44	225 000			225 000
a) změny základního kapitálu	45	0			0
II. Emisní ažio	46	0			0
III. Rezervní fond na nové ocenění	47	0			0
IV. Ostatní kapitálové fondy	48	1 838			2 660
V. Rezervní fond a ostatní fondy ze zisku	49	3 180			3 180
VI. Nerozdělený zisk minulých účetních období nebo neuhrazená ztráta minulých účetních období	50	-5 815			-15 366
VII. Zisk nebo ztráta běžného účetního období	51	-9 551			11 201
B. Podřízená pasiva	52	0			0
C. Technické rezervy	53	104 001	201 467	60 676	140 791
1. Rezerva na nezasloužené pojistné	54	61 289	123 807	34 178	89 629
2. Rezerva pojistného životních pojištění	55	0	0	0	0
3. Rezerva na pojistná plnění	56	30 014	60 608	26 498	34 110
4. Rezerva na prémie a slevy	57	2 650	1 100	0	1 100
5. Vyrovnávací rezerva	58	4 378	3 554	0	3 554
6. Ostatní technické rezervy:	59	0	0	0	0
7. Rezerva na splnění závazků z použité technické úrokové míry	60	0	0	0	0
8. Rezerva pojistného neživotních pojištění	61	32	58	0	58
9. Rezerva na závazky Kanceláře	62	5 638	12 340	0	12 340
D. Technická rezerva životních pojištění, je-li nositelem investičního rizika pojistník	63	0	0	0	0
E. Rezervy	64	3			14
1. Rezerva na důchody a podobné závazky	65	0			0
2. Rezerva na daně	66	0			0
3. Ostatní rezervy	67	3			14
F. Depozita při pasivním zajištění	68	0			0
G. Věřitelé (Závazky vůči					
a) ovládaným osobám,					
b) osobám, ve kterých má účetní jednotka podstatný vliv budou uvedeny jako podpoložky následujících položek.)	69				
		40 060			66 774
I. Závazky z operací přímého pojištění	70	17 428			27 252
II. Závazky z operací zajištění	71	15 667			34 701
III. Výpůjčky zaručené dluhopisem, z toho:	72	0			0
a) směnitélné (konvertibilní) výpůjčky	73	0			0
IV. Závazky vůči finančním institucím	74	0			0
V. Ostatní závazky, z toho:	75	6 965			4 821
a) daňové závazky a závazky ze sociálního zabezpečení	76	1 279			876
VI. Garanční fond Kanceláře	77	0			0
H. Přechnodné účty pasív	78	19 189			14 201
I. Výdaje příštích období a výnosy příštích období	79	4 378			9 159
II. Ostatní přechnodné účty pasív, z toho:	80	14 811			5 042
a) dohadné položky pasív	81	14 811			5 042
PASIVA CELKEM	82	377 905			448 455

Výkaz zisku a ztráty v plném rozsahu

(v tisících Kč)

	Řádek	Běžné období			Minulé období
		Základna	Mezisoučet	Výsledek	
I. TECHNICKÝ ÚČET K NEŽIVOTNÍMU POJIŠTĚNÍ					
1. Zasloužené pojistné, očištěné od zajištění:	1	x	x	x	100 347
a) předepsané hrubé pojistné	2	286 279	x	x	190 393
b) pojistné postoupené zajišťovatelům (-)	3	102 449	183 830	x	48 815
c) změna stavu hrubé výše rezervy na nezasloužené pojistné (+/-)	4	48 046	x	x	48 612
d) změna stavu rezervy na nezasloužené pojistné, podíl zajišťovatelů (+/-)	5	-19 706	28 340	155 490	-7 381
2. Převedené výnosy z finančního umístění (investic)z Netechnického účtu (položka III.6.)	6	x	x	6 876	8 011
3. Ostatní technické výnosy, očištěné od zajištění	7	x	x	476	336
4. Náklady na pojistná plnění, očištěné od zajištění:	8	x	x	x	30 240
a) náklady na pojistná plnění:	9	x	x	x	18 831
aa) hrubá výše	10	70 709	x	x	27 934
bb) podíl zajišťovatelů (-)	11	30 050	40 659	x	9 103
b) změna stavu rezervy na pojistná plnění	12	x	x	x	11 409
aa) hrubá výše	13	16 229			21 205
bb) podíl zajišťovatelů (-)	14	12 134	4095	44 754	9 796
5. Změny stavu ostatních technických rezerv, očištěné od zajištění (+/-)	15	x	x	5 179	7 396
6. Prémie a slevy, očištěné od zajištění	16	x	x	379	2 731
7. Čistá výše provozních nákladů:	17	x	x	x	73 685
a) pořizovací náklady na pojistné smlouvy	18	x	70 071	x	52 839
b) změna stavu časově rozlišených pořizovacích nákladů (+/-)	19	x	-23 225	x	-23136
c) správní režie	20	x	64 593	x	52790
d) provize od zajišťovatelů a podíly na ziscích (-)	21	x	18 673	92 766	8 808
8. Ostatní technické náklady, očištěné od zajištění	22	x	x	6 306	6 925
9. Změna stavu vyrovnávací rezervy (+/-)	23	x	x	-823	-2 147
10. Mezisoučet, zůstatek (výsledek) Technického účtu k neživotnímu pojištění (položka III.1.)	24	x	x	14 281	-10 136
II. TECHNICKÝ ÚČET K ŽIVOTNÍMU POJIŠTĚNÍ					
1. Zasloužené pojistné, očištěné od zajištění:	25	0			0
a) předepsané hrubé pojistné	26				
b) pojistné postoupené zajišťovatelům (-)	27				
c) změna rezervy na nezasloužené pojistné, podíl zajišťovatelů (+/-)	28				

Příloha č. 2

2. Výnosy z finančního umístění (investic):	29	0			0
a) výnosy z podílů se zvláštním uvedením těch, které pocházejí z ovládaných osob	30				
b) výnosy z ostatního finančního umístění (investic), se zvláštním uvedením těch, které pocházejí z ovládaných osob, v tom:	31	0			0
ba) výnosy z pozemků a staveb nemovitostí	32				
bb) výnosy z ostatních investic	33				
c) změny hodnoty finančního umístění (investic)	34				
d) výnosy z realizace finančního umístění (investic)	35				
3. Přírůstky hodnoty finančního umístění (investic)	36				
4. Ostatní technické výnosy, očištěné od zajištění	37				
5. Náklady na pojistná plnění, očištěné od zajištění:	38	0			0
a) náklady na pojistná plnění:	39	0			0
aa) hrubá výše	40				
bb) podíl zajišťovatelů (-)	41				
b) změna stavu rezervy na pojistná plnění (+/-):	42	0			0
aa) hrubá výše	43				
bb) podíl zajišťovatelů (-)	44				
6. Změna stavu ostatních technických rezerv, očištěná od zajištění (+/-)	45	0			0
a) rezervy v životním pojištění	46	0			0
aa) změna stavu hrubé výše	47				
bb) podíl zajišťovatelů (-)	48				
b) ostatní technické rezervy, očištěné od zajištění	49				
7. Prémie a slevy, očištěné od zajištění	50	0			0
8. Čistá výše provozních nákladů:	51	0			0
a) pořizovací náklady na pojistné smlouvy	52				
b) změna stavu časově rozlišených pořizovacích nákladů (+/-)	53				
c) správní režie	54				
d) provize od zajišťovatelů a podíly na ziscích (-)	55				
9. Náklady na finanční umístění (investice):	56	0			0
a) náklady na správu finančního umístění (investic), včetně úroků	57				
b) změna hodnoty finančního umístění (investic)	58				
c) náklady spojené s realizací finančního umístění (investic)	59				
10. Úbytky hodnoty finančního umístění (investic)	60				
11. Ostatní technické náklady, očištěné od zajištění	61				
12. Převod výnosů z finančního umístění (investic) na Netechnický účet (položka III.4.)	62				
13. Mezisoučet, zůstatek (výsledek) Technického účtu k životnímu pojištění (položka III.2.)	63	0			0

Příloha č. 2

III. NETECHNICKÝ ÚČET					
1. Výsledek Technického účtu k neživotnímu pojištění (položka I.10.)	64	x	x	14 281	-10 136
2. Výsledek Technického účtu k životnímu pojištění (položka II.13.)	65	x	x	0	0
3. Výnosy z finančního umístění (investic):	66	x	x	x	79 176
a) výnosy z podílů se zvláštním uvedením těch, které pocházejí z ovládaných osob	67	x	0	x	0
b) výnosy z ostatního finančního umístění (investic), se zvláštním uvedením těch, které pocházejí z ovládaných osob, v tom:	68	x	x	x	0
ab) výnosy z pozemků a staveb (nemovitostí)	69	0	x	x	0
bb) výnosy z ostatních investic	70	6 876	6 876	x	8 011
c) změny hodnoty finančního umístění (investic)	71	x	0	x	0
d) výnosy z realizace finančního umístění (investic)	72	x	0	6 876	71 165
4. Převedené výnosy finančního umístění (investic) z Technického účtu k životnímu pojištění (položka II.12.)	73	x	x	x	0
5. Náklady na finanční umístění (investice):	74	x	x	x	73 125
a) náklady na správu finančního umístění (investic), včetně úroků	75	x	743		399
b) změny hodnoty finančního umístění (investic)	76	x	0		1 420
c) náklady spojené s realizací finančního umístění (investic)	77	x	0	743	71 306
6. Převod výnosů z finančního umístění (investic) na Technický účet k neživotnímu pojištění (položka I.2.)	78	x	x	6 876	8 011
7. Ostatní výnosy	79	x	x	5 691	8 300
8. Ostatní náklady	80	x	x	7 086	6 260
9. Daň z příjmů z běžné činnosti	81	x	x	-82	-663
10. Zisk nebo ztráta z běžné činnosti po zdanění	82	x	x	12 225	-9 393
11. Mimořádné náklady	83	x	x	0	2
12. Mimořádné výnosy	84	x	x	0	0
13. Mimořádný zisk nebo ztráta	85	x	x	0	-2
14. Daň z příjmů z mimořádné činnosti	86	x	x	0	0
15. Ostatní daně neuvedené v předcházejících položkách	87	x	x	1 024	156
16. Zisk nebo ztráta za účetní období	88	x	x	11 201	-9 551

Vliv změny základního kapitálu na solventnost vybraného pojistitele

α	-11,11%	-5%	0%	10%	50%
Splacený základní kapitál	200 000 000	213 750 000	225 000 000	247 500 000	337 500 000
Zákonný rezervní fond	3 180 000	3 180 000	3 180 000	3 180 000	3 180 000
Ostatní rezervní fondy	2 660 000	2 660 000	2 660 000	2 660 000	2 660 000
Nerozdělený zisk minulých účetních období	-15 366 000	-15 366 000	-15 366 000	-15 366 000	-15 366 000
DMS	190 474 000	204 224 000	215 474 000	237 974 000	327 974 000
Absolutní změny	-25 000 000	-11 250 000	-	22 500 000	112 500 000
Relativní změna	-11,60%	-5,22%	-	10,44%	52,21%

DMS	190 474 000	204 224 000	215 474 000	237 974 000	327 974 000
PMS	120 000 000	120 000 000	120 000 000	120 000 000	120 000 000
Test solventnosti	DMS > PMS	DMS > PMS	DMS > PMS	DMS > PMS	DMS > PMS

Příloha č. 3

Vliv změny předepsaného pojistného na solventnost vybraného pojistitele

α	-50%	-10%	0%	10%	50%	100%	250%	300%	350%	400%	450%
Hrubé pojistné	172 556 000	310 600 800	345 112 000	379 623 200	517 668 000	690 224 000	862 780 000	1 035 336 000	1 328 681 200	2 070 672 000	1 553 004 000
(a) $0,18 \cdot \min(S; 50\,000\,000 \text{ EUR})$	31 060 080	55 908 144	62 120 160	68 332 176	93 180 240	124 240 320	155 300 400	186 360 480	220 815 000	220 815 000	220 815 000
(b) $0,16 \cdot \max(S - 50\,000\,000; 0)$	0	0	0	0	0	0	0	0	16 308 992	135 027 520	213 150 240
$c = a + b$	31 060 080	55 908 144	62 120 160	68 332 176	93 180 240	124 240 320	155 300 400	186 360 480	237 123 992	355 842 520	433 965 240
korekční koeficient K_1	0,51	0,51	0,51	0,51	0,51	0,51	0,51	0,51	0,51	0,51	0,51
$PMS_{NPA} = c \cdot K_1$	15 840 641	28 513 153	31 681 282	34 849 410	47 521 922	63 362 563	79 203 204	95 043 845	120 933 236	181 479 685	221 322 272
Absolutní změna	-15 840 641	-3 168 128	0	3 168 128	15 840 641	31 681 282	47 521 922	63 362 563	89 251 954	149 798 404	189 640 991
Relativní změna (v %)	-50%	-10%	0%	10%	50%	100%	150%	200%	282%	473%	599%
PMS_{NPB}	14 427 000	14 427 000	14 427 000	14 427 000	14 427 000	14 427 000	14 427 000	14 427 000	14 427 000	14 427 000	14 427 000

DMS	215 474 000	215 474 000	215 474 000	215 474 000	215 474 000	215 474 000	215 474 000	215 474 000	215 474 000	215 474 000	215 474 000
$PMS = \max(PMS_{NPA}; PMS_{NPB}; GF_{\min})$	120 000 000	120 000 000	120 000 000	120 000 000	120 000 000	120 000 000	120 000 000	120 000 000	120 933 236	181 479 685	221 322 272
Test solventnosti	DMS > PMS	DMS > PMS	DMS > PMS	DMS > PMS	DMS > PMS	DMS > PMS	DMS > PMS	DMS > PMS	DMS > PMS	DMS > PMS	DMS < PMS

Vliv změny pojistných plnění na solventnost vybraného pojistitele

α	-50%	-10%	0%	10%	50%	100%	500%	850%	1000%	1500%	1900%
Hrubé náklady na pojistná plnění	121 675 500	219 015 900	243 351 000	267 686 100	365 026 500	486 702 000	1 216 755 000	2 068 483 500	2 433 510 000	3 650 265 000	4 623 669 000
Hrubá výše rezervy na pojistná plnění na konci referenčního období	60 608 000	60 608 000	60 608 000	60 608 000	60 608 000	60 608 000	60 608 000	60 608 000	60 608 000	60 608 000	60 608 000
Hrubá výše rezervy na pojistná plnění na počátku referenčního období	26 512 000	26 512 000	26 512 000	26 512 000	26 512 000	26 512 000	26 512 000	26 512 000	26 512 000	26 512 000	26 512 000
Náklady na pojistná plnění v referenčním období	155 771 500	253 111 900	277 447 000	301 782 100	399 122 500	520 798 000	1 250 851 000	2 102 579 500	2 467 606 000	3 684 361 000	4 657 765 000
Roční průměr	51 923 833	84 370 633	92 482 333	100 594 033	133 040 833	173 599 333	416 950 333	700 859 833	822 535 333	1 228 120 333	1 552 588 333
(a) $0,26 \cdot \min(S; 35\,000\,000 \text{ EUR})$	13 500 197	21 936 365	24 045 407	26 154 449	34 590 617	45 135 827	108 407 087	182 223 557	213 859 187	223 268 500	223 268 500
(b) $0,23 \cdot \max(S - 35\,000\,000 \text{ EUR}; 0)$	0	0	0	0	0	0	0	0	0	84 960 927	159 588 567
$c = a + b$	13 500 197	21 936 365	24 045 407	26 154 449	34 590 617	45 135 827	108 407 087	182 223 557	213 859 187	308 229 427	382 857 067
korekční koeficient K_2	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
$PMS_{NPB} = c \cdot K_1$	8 100 118	13 161 819	14 427 244	15 692 669	20 754 370	27 081 496	65 044 252	109 334 134	128 315 512	184 937 656	229 714 240
Absolutní změna	-6 327 126	-1 265 425	-	1 265 425	6 327 126	12 654 252	50 617 008	93 641 465	113 888 268	170 510 412	214 021 571
Relativní změna	-43,86%	-8,77%	-	8,77%	43,86%	87,71%	350,84%	596,72%	789,40%	1181,86%	1363,83%
PMS_{NPA}	31 681 282	31 681 282	31 681 282	31 681 282	31 681 282	31 681 282	31 681 282	31 681 282	31 681 282	31 681 282	31 681 282
DMS	215 474 000	215 474 000	215 474 000	215 474 000	215 474 000	215 474 000	215 474 000	215 474 000	215 474 000	215 474 000	215 474 000
$PMS = \max(PMS_{NPA}; PMS_{NPB}; GF_{\min})$	120 000 000	120 000 000	120 000 000	120 000 000	120 000 000	120 000 000	120 000 000	120 090 248	128 315 512	184 937 656	229 714 240
Test solventnosti	DMS > PMS	DMS > PMS	DMS > PMS	DMS > PMS	DMS > PMS	DMS > PMS	DMS > PMS	DMS > PMS	DMS > PMS	DMS > PMS	DMS > PMS

Vliv změny zajištění – K_1 na solventnost pojistitele

α	-96,07%	-50%	-25%	-10%	0%	1,96%
Hrubé pojistné	345 112 000	345 112 000	345 112 000	345 112 000	345 112 000	345 112 000
(a) $0,18 \cdot \min(S; 50\,000\,000 \text{ EUR})$	62 120 160	62 120 160	62 120 160	62 120 160	62 120 160	62 120 160
(b) $0,16 \cdot \max(S - 50\,000\,000; 0)$	0	0	0	0	0	0
$c = a + b$	62 120 160	62 120 160	62 120 160	62 120 160	62 120 160	62 120 160
korekční koeficient K_1	1,00	0,77	0,64	0,56	0,51	0,50
$PMS_{NPA} = c \cdot K_1$	62 120 160	47 521 922	39 601 602	34 849 410	31 681 282	31 060 080
Absolutní změna	30 438 878	15 840 641	7 920 320	3 168 128	-	-621 202
Relativní změna (v %)	96,08%	50,00%	25,00%	10,00%	-	-1,96%
PMS_{NPB}	14 427 000	14 427 000	14 427 000	14 427 000	14 427 000	14 427 000

DMS	215 474 000	215 474 000	215 474 000	215 474 000	215 474 000	215 474 000
$PMS = \max(PMS_{NPA}; PMS_{NPB}; GF_{min})$	120 000 000	120 000 000	120 000 000	120 000 000	120 000 000	120 000 000
Test solventnosti	DMS > PMS	DMS > PMS	DMS > PMS	DMS > PMS	DMS > PMS	DMS > PMS

Vliv změny zajištění – K_2 na solventnost vybraného pojistitele

α	-66,66%	-50%	-25%	-10%	0%	16,66%
Hrubé náklady na pojistná plnění	243 351 000	243 351 000	243 351 000	243 351 000	243 351 000	243 351 000
(a) $0,26 \cdot \min(S; 35\,000\,000\text{ EUR})$	24 045 407	24 045 407	24 045 407	24 045 407	24 045 407	24 045 407
(b) $0,23 \cdot \max(S - 35\,000\,000\text{ EUR}; 0)$	0	0	0	0	0	0
$c = a + b$	24 045 407	24 045 407	24 045 407	24 045 407	24 045 407	24 045 407
korekční koeficient K_2	1,00	0,90	0,75	0,66	0,60	0,50
$PMS_{NPB} = c \cdot K_2$	24 045 407	21 640 866	18 034 055	15 869 969	14 427 244	12 022 704
Absolutní změna	9 618 163	7 213 622	3 606 811	1 442 724	-	-2 404 541
Relativní změna	66,67%	50,00%	25,00%	10,00%	-	-16,67%
PMS_{NPA}	31 681 282	31 681 282	31 681 282	31 681 282	31 681 282	31 681 282

DMS	215 474 000	215 474 000	215 474 000	215 474 000	215 474 000	215 474 000
$PMS = \max(PMS_{NPA}; PMS_{NPB}; GF_{\min})$	120 000 000	120 000 000	120 000 000	120 000 000	120 000 000	120 000 000
Test solventnosti	DMS > PMS	DMS > PMS	DMS > PMS	DMS > PMS	DMS > PMS	DMS > PMS

Odvětví neživotních pojištění

- 1) Úrazové pojištění
 - a) s jednorázovým plněním,
 - b) s plněním povahy náhrady škody,
 - c) s kombinovaným plněním,
 - d) cestujících.
- 2) Pojištění nemoci
 - a) s jednorázovým plněním,
 - b) s plněním povahy náhrady škody,
 - c) s kombinovaným plněním,
 - d) soukromé zdravotní pojištění.
- 3) Pojištění škod na pozemních dopravních prostředcích jiných než drážních vozidlech
 - a) motorových,
 - b) nemotorových.
- 4) Pojištění škod na drážních vozidlech.
- 5) Pojištění škod na leteckých dopravních prostředcích.
- 6) Pojištění škod na plavidlech
 - a) říčních a průplavových,
 - b) jezerních,
 - c) námořních.
- 7) Pojištění přepravovaných věcí včetně zavazadel a jiného majetku bez ohledu na použitý dopravní prostředek
- 8) Pojištění škod na majetku jiném než uvedeném v bodech 3) až 7) způsobených
 - a) požárem,
 - b) výbuchem,
 - c) vichřicí,
 - d) přírodními živly jinými než vichřicí (např. blesk, povodeň, záplava),
 - e) jadernou energií,
 - f) sesuvem nebo poklesem půdy.
- 9) Pojištění jiných škod na majetku jiném než uvedeném v bodech 3) až 7) vzniklých krupobitím nebo mrazem, anebo jinými pojistnými nebezpečími (např. loupeží, krádeží nebo škody způsobené lesní zvěří), nejsou-li tato zahrnuta v bodě 8), včetně pojištění škod na hospodářských zvířatech způsobených nákazou nebo jinými pojistnými nebezpečími.

- 10) Pojištění odpovědnosti za škodu vyplývající
 - a) z provozu pozemního motorového vozidla a jeho přípojného vozidla,
 - b) z činnosti dopravce,
 - c) z provozu drážního vozidla.
- 11) Pojištění odpovědnosti za škodu vyplývající z vlastnictví nebo užití leteckého dopravního prostředku, včetně odpovědnosti dopravce.
- 12) Pojištění odpovědnosti za škodu vyplývající z vlastnictví nebo užití říčního, průplavového, jezerního nebo námořního plavidla, včetně odpovědnosti dopravce.
- 13) Všeobecné pojištění odpovědnosti za škodu jinou než uvedenou v odvětvích č. 10 až 12
 - a) odpovědnost za škodu na životním prostředí,
 - b) odpovědnost za škodu způsobenou jaderným zařízením,
 - c) odpovědnost za škodu způsobenou vadou výrobku,
 - d) ostatní.
- 14) Pojištění úvěru
 - a) obecná platební neschopnost,
 - b) vývozní úvěr,
 - c) splátkový úvěr,
 - d) hypoteční úvěr,
 - e) zemědělský úvěr.
- 15) Pojištění záruky (kauce)
 - a) přímé záruky,
 - b) nepřímé záruky.
- 16) Pojištění různých finančních ztrát vyplývajících
 - a) z výkonu povolání,
 - b) z nedostatečného příjmu,
 - c) ze špatných povětrnostních podmínek,
 - d) ze ztráty zisku,
 - e) ze stálých nákladů,
 - f) z nepředvídaných obchodních výdajů,
 - g) ze ztráty tržní hodnoty,
 - h) ze ztráty pravidelného zdroje příjmu,
 - i) z jiné nepřímé obchodní finanční ztráty,
 - j) z ostatních finančních ztrát.
- 17) Pojištění právní ochrany.
- 18) Pojištění pomoci osobám v nouzi během cestování nebo pobytu mimo místa svého bydliště, včetně pojištění finančních ztrát bezprostředně souvisejících s cestováním.